

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (осми състав)

13 юли 2011 година*

По дело Т-138/07,

Schindler Holding Ltd, установено в Hergiswil (Швейцария),

Schindler Management AG, установено в Ebikon (Швейцария),

Schindler SA, установено в Брюксел (Белгия),

Schindler Deutschland Holding GmbH, установено в Берлин (Германия),

Schindler Sàrl, установено в Люксембург (Люксембург),

Schindler Liften BV, установено в Хага (Нидерландия),

* Език на производството: немски.

представявани от R. Bechtold, W. Bosch, U. Soltész и S. Hirsbrunner, avocats,

жалбоподатели,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-жа К. Mojzesowicz и г-н R. Sauer, в качеството на представители,

ответник,

подпомагана от

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват г-жа М. Simm и г-жа G. Kimberley, в качеството на представители,

встъпила страна,

с предмет искане за отмяна на Решение С (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОМР/Е-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) или при условията на евентуалност за намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби,

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав),

състоящ се от: г-жа М. Е. Martins Ribeiro (докладчик), председател, г-н N. Wahl и г-н А. Dittrich, съдии,

секретар: г-жа К. Andová, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 17 септември 2009 г.

постанови настоящото

Решение

- 1 В настоящото дело се иска отмяна на Решение С (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОМР/Е-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) (наричано по-нататък „обжалваното решение“), резюме от което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 26 март 2008 г. (ОВ С 75, стр. 19) или при условията на евентуалност намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби.
- 2 В обжалваното решение Комисията на Европейските общности приема, че следните дружества са нарушили член 81 ЕО:
 - Kone Belgium SA (наричано по-нататък „Kone Белгия“), Kone GmbH (наричано по-нататък „Kone Германия“), Kone Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „Kone Люксембург“), Kone BV Liften en Roltrappen (наричано по-нататък „Kone Нидерландия“) и Kone Oyj (наричано по-нататък „КС“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Kone“),

- Otis SA (наричано по-нататък „Otis Белгия“), Otis GmbH & Co. OHG (наричано по-нататък „Otis Германия“), General Technic-Otis Sàrl (наричано по-нататък „GTO“), General Technic Sàrl (наричано по-нататък „GT“), Otis BV (наричано по-нататък „Otis Нидерландия“), Otis Elevator Company (наричано по-нататък „ОЕС“) и United Technologies Corporation (наричано по-нататък „UTC“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Otis“),

 - Schindler SA (наричано по-нататък „Schindler Белгия“), Schindler Deutschland Holding GmbH (наричано по-нататък „Schindler Германия“), Schindler Sàrl (наричано по-нататък „Schindler Люксембург“), Schindler Liften BV (наричано по-нататък „Schindler Нидерландия“) и Schindler Holding Ltd (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Schindler“),

 - ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV (наричано по-нататък „TKLA“), ThyssenKrupp Aufzüge GmbH (наричано по-нататък „TKA“), ThyssenKrupp Fahrtreppen GmbH (наричано по-нататък „TKF“), ThyssenKrupp Elevator AG (наричано по-нататък „TKE“), ThyssenKrupp AG (наричано по-нататък „TKAG“), ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „TKAL“) и ThyssenKrupp Liften BV (наричано по-нататък „TKL“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „ThyssenKrupp“) и

 - Mitsubishi Elevator Europe BV (наричано по-нататък „MEE“).
- 3 Schindler е една от първите световни групи, доставчици на асансьори и ескалатори. Нейното дружество майка е Schindler Holding, установено в Швейцария (съображение 27 от обжалваното решение). Schindler упражнява дейността си в областта на асансьорите и ескалаторите чрез посредничеството на национални дъщерни дружества. По-специално тези дъщерни дружества са в Белгия (Schindler Белгия), в Германия (Schindler Германия), в Люксембург (Schindler Люксембург) и в Нидерландия (Schindler Нидерландия) (съображения 28—32 от обжалваното решение).

Административното производство

1. Разследването на Комисията

- 4 През лятото на 2003 г. Комисията получава информация, че вероятно съществува картел между четиримата основни европейски производители на асансьори и ескалатори с търговска дейност в Съюза, а именно Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp (съображения 3 и 91 от обжалваното решение).

Белгия

- 5 В периода след 28 януари 2004 г. и през март 2004 г., на основание член 14, параграфи 2 и 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ L3, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1 стр. 3) Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp в Белгия (съображения 92, 93, 95 и 97 от обжалваното решение).
- 6 Kone, Otis, ThyssenKrupp и Schindler последователно подават заявления по реда на Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3) (наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството от 2002 г.“). Тези предприятия след това допълват заявленията си (съображения 94, 96, 98 и 103 от обжалваното решение).

- 7 На 29 юни 2004 г. на Копе е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от това известие (съображение 99 от обжалваното решение).
- 8 Между септември и декември 2004 г. на основание член 18 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), Комисията е изпратила искания за предоставяне на информация до предприятия, участвали в нарушението в Белгия, до редица клиенти в тази държава членка и до белгийското сдружение Agoria (съображения 101 et 102 от обжалваното решение).

Германия

- 9 От 28 януари 2004 г. и през март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Otis и на ThyssenKrupp в Германия (съображения 104 и 106 от обжалваното решение).
- 10 На 12 и 18 февруари 2004 г. Копе допълва с информация заявлението си с дата 2 февруари 2004 г., подадено за Белгия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Между март 2004 г. и февруари 2005 г. Otis също допълва с информация за Германия подаденото си за Белгия заявление. На 25 ноември 2004 г. Schindler подава заявление по реда на посоченото известие, което заявление съдържа информация за Германия и е допълнено между декември 2004 г. и февруари 2005 г. Последно, през декември 2005 г., също по реда на това известие, ThyssenKrupp подава до Комисията заявление за Германия (съображения 105, 107, 112 и 114 от обжалваното решение).

- 11 Между септември и ноември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща и искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Германия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VDMA, VFA и VMA (съображения 110, 111 и 113 от обжалваното решение).

Люксембург

- 12 На 5 февруари 2004 г. Kone допълва с информация за Люксембург подаденото си в Белгия заявление с дата от 2 февруари 2004 г. Otis и ThyssenKrupp представят устни заявления за Люксембург по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. По реда на същото известие заявление за Люксембург подава и Schindler (съображения 115, 118, 119 и 124 от обжалваното решение).
- 13 След 9 март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Schindler и ThyssenKrupp в Люксембург (съображение 116 от обжалваното решение).
- 14 На 29 юни 2004 г. на Kone е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с частта от заявлението му, което се отнася до Люксембург (съображение 120 от обжалваното решение).
- 15 През септември и октомври 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Люксембург, до редица клиенти в тази държава членка и до Fédération luxembourgeoise des ascensoristes (Люксембургска федерация на асансьорните предприятия) (съображения 122 и 123 от обжалваното решение).

Нидерландия

- 16 През март 2004 г. Otis подава заявление за Нидерландия по реда на Известие-то относно сътрудничеството от 2002 г., което впоследствие е допълнено. През април 2004 г. ThyssenKrupp подава заявление по реда на това известие и впоследствие също неколккратно го допълва. Последно, на 19 юли 2004 г. Kone допълва с информация за Нидерландия подаденото си за Белгия заявление с дата 2 февруари 2004 г. (съображения 127, 129 и 130 от обжалваното решение).
- 17 На 27 юли 2004 г. на Otis е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква а) от посоченото известие (съображение 131 от обжалваното решение).
- 18 В периода след 28 април 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Schindler, ThyssenKrupp и МЕЕ в Нидерландия, както и в помещенията на сдружението Boschduin (съображение 128 от обжалваното решение).
- 19 През септември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Нидерландия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VLR и Boschduin (съображения 133 и 134 от обжалваното решение).

2. Изложение на възраженията

- 20 На 7 октомври 2005 г. Комисията приема изложение на възраженията, адресирано в частност до дружествата, посочени в точка 2 по-горе. Всички адресати на изложението на възраженията представят писмени становища в отговор на твърденията на Комисията за нарушения (съображения 135 и 137 от обжалваното решение).
- 21 Изслушване не се провежда, тъй като никой от адресатите на изложението на възраженията не представя искане в този смисъл (съображение 138 от обжалваното решение).

3. Обжалваното решение

- 22 На 21 февруари 2007 г. Комисията приема обжалваното решение, в което установява, че дружествата, до които е адресирано, са участвали в четири отделни сложни и продължени нарушения на член 81, параграф 1 ЕО в четири държави членки, като са си разпределили пазарите чрез споразумения и съгласувани действия за разпределянето на поръчките и договорите за продажба, монтаж, поддръжка и модернизация на асансьори и ескалатори (съображение 2 от обжалваното решение).
- 23 Що се отнася до адресатите на обжалваното решение, Комисията приема, че за нарушенията на член 81 ЕО, извършени от дъщерните дружества на съответните предприятия в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия, дружествата майки отговарят солидарно с дъщерните си дружества, тъй като са имали възможност да упражнят решаващо влияние върху търговската им политика през периода на нарушението и може да се презумира, че са използвали тази

възможност (съображения 608, 615, 622, 627 и 634—641 от обжалваното решение). Дружествата майки на МЕЕ не следва да отговарят солидарно за поведението на дъщерното им дружество, тъй като не е установено, че са упражнявали решаващо влияние върху поведението му (съображение 643 от обжалваното решение).

- 24 При изчисляването на размера на глобите в обжалваното решение Комисията прилага методологията, изложена в Насоките относно метода за определяне размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 [ВС] (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките от 1998 г.“). Освен това тя преценява дали и в каква степен съответните предприятия отговарят на условията, определени в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 25 Комисията квалифицира нарушенията като „много сериозни“ поради характера им и поради факта че всяко от тях обхваща цялата територия на една държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия), въпреки че действителното им отражение не би могло да се определи (съображение 671 от обжалваното решение).
- 26 За да отчете ефективния икономически капацитет на съответните предприятия да причинят значителни вреди за конкуренцията, Комисията групира тези предприятия в няколко категории за всяка страна в зависимост от оборота им на пазара на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — оборота им от услугите за поддръжка и модернизация (съображения 672 и 673 от обжалваното решение).
- 27 Що се отнася до картела в Белгия, Kone и Schindler са поставени в първата категория и за тях началният размер на глобата, определян в зависимост от тежестта на нарушението, е 40 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 27 000 000 EUR. ThyssenKrupp е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 16 500 000 EUR (съображения 674 и 675

от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен по коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — по коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 45 900 000 EUR и 33 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило седем години и осем месеца (от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.), Комисията увеличава със 75 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 70 000 000 EUR за Kone, 80 325 000 EUR за Otis, 70 000 000 EUR за Schindler и 57 750 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 692 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и е увеличила размера на глобата му с 50 % поради това отегчаващо обстоятелство, (съображения 697, 698 и 708—710 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 733, 734, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 20 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 760—777 от обжалваното решение).

28 Що се отнася до картела в Германия, Kone, Otis и ThyssenKrupp са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 70 000 000 EUR. Schindler е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 17 000 000 EUR (съображения 676—679 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен по коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — по коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 119 000 000 EUR и

140 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като извършеното от Kone, Otis и ThyssenKrupp нарушение е продължило осем години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от Schindler нарушение е продължило пет години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г.), Комисията увеличава с 50 % началния размер на глобата на това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 126 000 000 EUR за Kone, 214 200 000 EUR за Otis, 25 500 000 EUR за Schindler и 252 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 693 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697—707 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 727—729, 735, 736, 742—744, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). Глобата на Kone е намалена с 50 % — максимално допустимото намаление по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Otis е намалена с 25 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 15 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, трето тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 778—813 от обжалваното решение).

29 Що се отнася до картела в Люксембург, Otis и Schindler са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 10 000 000 EUR. Kone и ThyssenKrupp са поставени във втората категория с начален размер на глобата от 2 500 000 EUR (съображения 680—683 от обжалваното решение). Началният размер на

глобата на Otis е умножен по коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — по коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 17 000 000 EUR и 5 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило осем години и три месеца (от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 4 500 000 EUR за Kone, 30 600 000 EUR за Otis, 18 000 000 EUR за Schindler и 9 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 694 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 711—714 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 730, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона на точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Единственото намаление на глобите на Schindler и ThyssenKrupp е намалението с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 814—835 от обжалваното решение).

30 Що се отнася до картела в Нидерландия, Kone е поставено в първата категория с начален размер на глобата от 55 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 41 000 000 EUR. Schindler е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 24 500 000 EUR. ThyssenKrupp и MEE са поставени в четвъртата категория с начален размер на глобата от 8 500 000 EUR (съображения 684 и 685 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен по коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — по коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 69 700 000 EUR

и 17 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като извършеното от Otis et ThyssenKrupp нарушение е продължило пет години и десет месеца (от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 55 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от Kone и Schindler нарушение е продължило четири години и девет месеца (от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 45 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от МЕЕ нарушение е продължило четири години и един месец (от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 40 % началния размер на глобата за това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 79 750 000 EUR за Kone, 108 035 000 EUR за Otis, 35 525 000 EUR за Schindler, 26 350 000 EUR за ThyssenKrupp и 11 900 000 EUR за МЕЕ (съображения 695 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 715—720 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 724—726, 731, 732, 737, 739—741, 745—748 и 751—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Otis изцяло е освободено от глоба. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler и МЕЕ е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 836—855 от обжалваното решение).

31 Разпоредителната част на обжалваното решение гласи следното:

„Член 1

1. В Белгия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално

равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частни поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

- Kone: [КС] и [Kone Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.,

- Otis: [УТС], [ОЕС] и [Otis Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г. и

- ThyssenKrupp: [ТКАГ], [ТКЕ] и [ТКЛА]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.

2. В Германия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частни поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа:

- Kone: [КС] и [Kone Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.;

- Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Германия]: от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г. и

- ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.

3. В Люксембург следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частни поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

- Kone: [КС] и [Kone Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 29 януари 2004 г.,

- Otis: [UTC], [OEC], [Otis Белгия], [GTO] и [GT]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г. и

— ThyssenKrupp: [TKAG], [ТКЕ] и [TKAL]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.

4. В Нидерландия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частни поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

— Kone: [КС] и [Kone Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.,

— Otis: [UTC], [ОЕС] и [Otis Нидерландия]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.,

— Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.,

— ThyssenKrupp: [TKAG] и [TKL]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г. и

— [МЕЕ]: от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.

Член 2

1. За нарушенията в Белгия, посочени в член 1, параграф 1, се налагат следните глоби:

- Kone: [КС] и [Kone Белгия], солидарно: 0 EUR,
- Otis: [UTC], [ОЕС] и [Otis Белгия], солидарно: 47713 050 EUR,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Белгия], солидарно: 69 300 000 EUR, и
- ThyssenKrupp: [ТКАГ], [ТКЕ] и [ТКЛА], солидарно: 68 607 000 EUR.

2. За нарушенията в Германия, посочени в член 1, параграф 2, се налагат следните глоби:

- Kone: [КС] и [Kone Германия], солидарно: 62 370 000 EUR,
- Otis: [UTC], [ОЕС] и [Otis Германия], солидарно: 159 043 500 EUR,

— Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Германия], солидарно: 21 458 250 EUR, и

— ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF], солидарно: 374 220 000 EUR.

3. За нарушенията в Люксембург, посочени в член 1, параграф 3, се налагат следните глоби:

— Kone: [KC] и [Kone Люксембург], солидарно: 0 EUR,

— Otis: [UTC], [OEC], [Otis Белгия], [GTO] и [GT], солидарно: 18 176 400 EUR,

— Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Люксембург], солидарно: 17 820 000 EUR, и

— ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKAL], солидарно: 13 365 000 EUR.

4. За нарушенията в Нидерландия, посочени в член 1, параграф 4, се налагат следните глоби:

— Kone: [KC] и [Kone Нидерландия], солидарно: 79 750 000 EUR,

- Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Нидерландия], солидарно: 0 EUR,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Нидерландия], солидарно: 35 169 750 EUR,

- ThyssenKrupp: [TKAG] и [TKL], солидарно: 23 477 850 EUR, и

- [MEE]: 1 841 400 EUR.

[...]“.

Производство и искания на страните

- ³² Жалбоподателите Schindler Holding, Schindler Management AG, Schindler Белгия, Schindler Германия, Schindler Люксембург и Schindler Нидерландия са подали настоящата жалба в секретариата на Общия съд на 4 май 2007 г.
- ³³ С молба, подадена в секретариата на Общия съд на 25 юли 2007 г., Съветът на Европейския съюз е поискал да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Комисията. С определение от 8 октомври 2007 г. председателят на осми състав на Общия съд е уважил тази молба.

- 34 На 26 ноември 2007 г. Съветът е представил писменото си становище при встъпване. Главните страни са представили становищата си относно становището при встъпване.
- 35 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (осми състав) решава да открие устната фаза на производството и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, поставя на жалбоподателите писмени въпроси и приканва Комисията да представи един документ. Страните изпълняват разпореденото с тези процесуално-организационни действия в определения срок.
- 36 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд устни въпроси са изслушани в съдебното заседание от 17 септември 2009 г.
- 37 Жалбоподателите молят Общия съд:
- да отмени обжалваното решение,
 - при условията на евентуалност да намали размера на наложените глоби,
 - да постанови съгласно член 113 от Процедурния правилник липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество по отношение на Schindler Management,
 - да осъди Комисията да заплати съдебните разноси, включително разностите, произтичащи от липсата на основание за постановяване на решение по същество относно подадената от Schindler Management жалба.

38 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

39 Съветът моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да се произнесе по своя преценка по съдебните разноски.

По искането за установяване на липса на основание за постановяване на решение по същество по отношение на Schindler Management

40 В редакцията на член 4 от обжалваното решение, която предхожда подаването на жалбата, Schindler Management се посочва като един от адресатите на решението.

41 С решение от 4 септември 2007 г., за което Общият съд е известен на 30 юни 2009 г., Комисията поправя член 4 от обжалваното решение, като съобщава за тази поправка на Schindler Holding и на Schindler Management. След поправката Schindler Management вече не се посочва в член 4 от обжалваното решение.

- 42 Според жалбоподателите поправката на обжалваното решение е направила жалбата безпредметна, доколкото тя е подадена от Schindler Management.
- 43 Следва да се приеме, че в съответствие със становището на жалбоподателите и в резултат на поправката на обжалваното решение настоящата жалба е останала без предмет, доколкото се отнася до Schindler Management.
- 44 Следователно липсва основание за постановяване на решение по същество във връзка с жалбата, доколкото тя е подадена от Schindler Management.

По съществуващото на спора

1. Предварителни бележки

- 45 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите посочват в писмените си становища доводи, оформени в тринайсет правни основания, които представят по следния начин. Първото правно основание е изведено от нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията, тъй като член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 предоставял на Комисията неограничено право на преценка по отношение на изчисляването на глобите. Второто правно основание е изведено от нарушение на принципа за забрана на обратното действие при прилагането на Насоките от 1998 г. и на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Третото правно основание е изведено от нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията и от липсата на компетентност на Комисията да приеме Насоките от 1998 г. Четвъртото правно основание е изведено от незаконосъобразността на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. поради нарушаване на принципите *nemo tenetur se ipsum accusare*, *nemo tenetur se ipsum*

prodere (по-нататък наричани заедно „принципът nemo tenetur“), in dubio pro geo и на пропорционалността. Петото правно основание е изведено от нарушение на принципа на разделение на властите и на изискванията за производство, основано на спазването на принципите на правовата държава. Шестото правно основание е изведено от характера на конфискация на наложените на жалбоподателите глоби. Седмото и осмото правно основание са изведени от нарушение на Насоките от 1998 г. при определянето на началния размер на глобите и при преценката на смекчаващите обстоятелства. Деветото правно основание е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. по отношение на определянето на размера на глобите за нарушенията в Белгия, Германия и Люксембург. Десетото правно основание е изведено от непропорционалния характер на размера на глобите. Единадесетото правно основание е изведено от липсата на валидно уведомяване за обжалваното решение на Schindler Holding. Дванадесетото правно основание е изведено от липсата на отговорност на Schindler Holding. Последното, тринадесето правно основание е изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003.

⁴⁶ Макар подадената жалба да има двоен предмет, а именно, като главно искане, отмяна на обжалваното решение, а при условията на евентуалност — намаляване на размера на глобите, различните твърдения за нарушения, повдигнати от жалбоподателите в писмените им становища, не уточняват поддържаните от тях искания. В съдебното заседание, в отговор на въпрос на Общия съд, по същество жалбоподателите посочват, че първите десет, както и тринадесетото правно основание имат за цел отмяната на член 2 от обжалваното решение, единадесетото правно основание цели отмяната на обжалваното решение в неговата цялост, доколкото е адресирано до Schindler Holding, а дванадесетото правно основание има за цел отмяната на членове 1, 2 и 3 от обжалваното решение, доколкото то е адресирано до Schindler Holding.

⁴⁷ В това отношение следва да се приеме, че повечето от твърденията за нарушения на жалбоподателите се отнасят до законосъобразността на обжалваното решение в неговата цялост и следователно ще бъдат разгледани на първо място. Такова е и твърдението за нарушение, формулирано в рамките на петото правно основание, което по същество е изведено от нарушение на член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи,

подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (по-нататък „ЕКПЧ“). Сред твърденията за нарушения, които се отнасят до законосъобразността на обжалваното решение в неговата цялост, са и повдигнатите в рамките на единадесетото и дванадесетото правно основание, изведени съответно от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото то е адресирано до Schindler Holding поради липсата на валидно уведомление, и от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото то ангажирана солидарната отговорност на Schindler Holding.

- 48 На второ място ще бъдат разгледани твърденията за нарушения относно законосъобразността на член 2 от обжалваното решение, формуирани в рамките на останалите правни основания в жалбата. В това отношение Общият съд приема за уместно да разгледа твърденията за нарушения на жалбоподателите в следния ред. Най-напред ще бъдат анализирани първото, второто, третото и четвъртото правно основание, в рамките на които жалбоподателите повдигат редица възражения за незаконосъобразност, свързани с член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, Насоките от 1998 г. и Известието относно сътрудничеството от 2002 г. След това Общият съд ще разгледа шестото правно основание, съгласно което обжалваното решение има характер на конфискация. Накрая Общият съд ще разгледа седмото, осмото, деветото, десетото и тринадесетото правно основание, в рамките на които жалбоподателите посочват редица твърдения за нарушения относно определянето на размера на глобите.

2. По искането за отмяна на обжалваното решение в неговата цялост

По правното основание, изведено от нарушението на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ

- 49 Жалбоподателите изтъкват, че след като нарушенията на разпоредбите на Договора за ЕО в областта на конкурентното право се отнасят до наказателното

право, производството пред Комисията трябва да отговаря на изискванията на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ. Административните органи обаче не могли да налагат санкции от наказателен характер, освен при наличието на съдебен контрол, какъвто липсвал в настоящия случай. Всъщност производството по отмяна пред съд на Съюза било единствено административно касационно производство, ограничаващо се до конкретно приведените от жалбоподателя правни основания, което не отговаряло на определенияте от Европейския съд по правата на човека (наричан по-долу „ЕСПЧ“) изисквания, по-специално в рамките на дело *Öztürk c/y Германия* от 21 февруари 1984 г. (серия А № 73). Освен това производството пред Комисията не можело да се квалифицира като производство пред независим и безпристрастен съд, тъй като събирането на доказателства от страна на Комисията в рамките на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., състоящо се в позоваването на описания на факти, придобити в рамките на своеобразно „самоинкриминиране“, нарушава изискванията за производство в правовата държава, доколкото предприятията нямали никаква възможност да проверят релевантността на твърденията за нарушения, като например поставят въпроси на свидетелите на обвинението.

50 Член 6, параграф 1 от ЕКПЧ гласи:

„Всяко лице [...] при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона [...]“.

51 Следва да се припомни, че Съдът е признал общия принцип на правото на Съюза, съгласно който всяко лице има право на справедлив съдебен процес (вж. Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело *Salzgitter Mannesmann/Комисия*, С-411/04 Р, Сборник, стр. I-959, точка 40 и цитираната съдебна практика). Този принцип, който освен това е утвърден от член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, прогласена на 7 декември 2000 г. в Ница (ОВ С 364, стр. 1)

(наричана по-нататък „Хартата“), е заимстван от основните права, които са неразделна част от общите принципи на правото на Съюза, чието спазване Съдът гарантира, като се ръководи от конституционните традиции, общи за държавите членки, както и от указанията, дадени именно от ЕСПЧ (Решение по дело *Salzgitter Mannesmann/Комисия*, посочено по-горе, точка 41).

- 52 На първо място, що се отнася до довода, че производството пред Комисията не отговаря на изискванията на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ, следва да се посочи, че съгласно практиката на Съда по правата на човека, за да бъде приложен член 6 от ЕКПЧ, е достатъчно разглежданото нарушение да има наказателен характер или да застрашава заинтересованото лице с налагане на санкция, която по своето естество и тежест като цяло се отнася до наказателната материя (вж. ЕСПЧ, Решение от 23 ноември 2006 г. по дело *Jussila c/у Финландия*, *Recueil des arrêts et décisions*, 2006-XIII, § 31 и цитираната съдебна практика). В това отношение, както следва от практиката на Съда по правата на човека, който възприема самостоятелно тълкуване на понятието „наказателно обвинение“, органите на ЕКПЧ са поставили основите на прогресивно разширяване на наказателния обхват на член 6 към области, които формално не попадат сред традиционните категории на наказателното право, като паричните санкции, налагани за нарушение на правото на конкуренция. Когато обаче става въпрос за категориите, които не попадат в твърдото ядро на наказателното право, Съдът по правата на човека е уточнил, че предоставените от наказателния обхват на член 6 гаранции не трябва непременно да се прилагат с цялата им строгост (вж. в този смисъл ЕСПЧ, Решение по дело *Jussila c/у Финландия*, посочено по-горе, § 43 и цитираната съдебна практика).
- 53 Освен това според практиката на съдилищата на Европейския съюз, а и както изрично се посочва в член 23, параграф 5 от Регламент № 1/2003, решенията на Комисията, с които се налагат глоби за нарушение на правото на конкуренцията, нямат наказателен характер (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 6 октомври 1994 г. по дело *Tetra Pak/Комисия*, T-83/91, *Recueil*, стр. II-755, точка 235, Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело *Cimenteries CBR и др./Комисия*, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95,

Recueil, стр. II-491, точка 717 и Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело HFB и др./Комисия, T-9/99, Recueil, стр. II-1487, точка 390).

- 54 Противно на твърдяното от жалбоподателите, следва да се приеме, че производство, в рамките на което Комисията приема решение, с което се констатира нарушение и се налагат глоби и което впоследствие може да бъде предмет на контрол от страна на съдилищата на Европейския съюз, отговаря на изискванията на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ. Безспорно Комисията не е съд по смисъла на член 6 от ЕКПЧ (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 октомври 1980 г. по дело Van Landewuyck и др./Комисия, 209/78-215/78 и 218/78, Recueil, стр. 3125, точка 81 и Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, 100/80-103/80, Recueil, стр. 1825, точка 7). В хода на административното производство обаче Комисията е длъжна да спазва общите принципи на правото на Съюза (Решение на Общия съд от 10 март 1992 г. по дело Shell/Комисия, T-11/89, Recueil, стр. II-757, точка 39 и Решение на Общия съд по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 718 и Решение на Общия съд по дело HFB и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 391).
- 55 От друга страна, упражняваният от съдилищата на Европейския съюз контрол върху решенията на Комисията гарантира спазването на изискванията за справедлив процес съгласно член 6, параграф 1 от ЕКПЧ (вж. точка 50 по-горе).
- 56 В това отношение според Съда по правата на човека е необходимо засегнатото предприятие да може да сезира за всяко решение, взето срещу него, съдебен орган с неограничена компетентност, който по-специално има правомощието да измени изцяло както от фактическа, така и от правна страна взетото решение (вж. по аналогия ЕСПЧ, Решение по дело Janosevic с/у Швеция от 23 юли 2002 г., *Recueil des arrêts et décisions*, 2002-VII, § 81 и цитираната съдебна практика). Когато обаче Общият съд осъществява контрол за законосъобразността на решение, с което се констатира нарушение на член 81 ЕО, жалбоподателите могат да поискат той да извърши цялостна проверка както на фактическите твърдения,

така и на тяхната правна квалификация от Комисията. Освен това по отношение на глобите съгласно член 229 ЕО и член 31 от Регламент № 1/2003 той разполага с неограничена компетентност (вж. в този смисъл Решение по дело *Cimenteries CBR и др./Комисия*, точка 53 по-горе, точка 719).

57 На второ място, следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че засегнатите предприятия не са имали възможността да проверят релеванността на твърденията за нарушения, формулирани от Комисията, например като разпитат евентуалните свидетели на обвинението. Всъщност според съдебната практика нито една разпоредба или общ принцип на правото на Съюза не забранява на Комисията да се позовава на твърденията на други предприятия срещу дадено предприятие. Ако това не е така, тежестта на доказване на противоречащо на членове 81 ЕО и 82 ЕО поведение, която се носи от Комисията, би била прекомерна и несъвместима с предоставената ѝ с Договора за ЕО мисия да следи за правилното прилагане на тези разпоредби. Все пак твърдението на едно предприятие, за което се предполага, че е участвало в картел, чиято точност е оспорена от редица други предприятия, за които също се предполага, че са участвали в картела, не може да се приеме за достатъчно доказателство в полза на разглежданите факти, без да бъде подкрепено с други доказателства (вж. Решение на Общия съд от 25 октомври 2005 г. по дело *Groupe Danone/Комисия*, T-38/02, *Resueil*, стр. II-4407, точка 285 и посочената съдебна практика). Освен това се налага констатацията, че в настоящия случай жалбоподателите изрично са признали фактите, така както са посочени в изложението на възраженията.

58 На трето място, по отношение на събирането на доказателства от Комисията в рамките на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. твърдението за нарушение на жалбоподателите се покрива с твърдението им за нарушение, изведено от незаконосъобразността на посоченото известие поради нарушение на принципите *nemo tenetur* и *in dubio pro geo*, и трябва да бъде отхвърлено по изложените в точки 146—164 по-долу причини.

59 Следователно правното основание, изведено от нарушение на член 6, параграф 1 ЕКПЧ, трябва да бъде отхвърлено.

По правното основание, изведено от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото то е адресирано до Schindler Holding, поради липса на валидно уведомление

- 60 Жалбоподателите признават, че обжалваното решение е било съобщено на установеното в Швейцария Schindler Holding. То обаче не е било уведомено в съответствие с член 254, параграф 3 ЕО. Действията на Комисията нарушавали швейцарското наказателно право и противоречали на международното право. В действителност уведомяването в Швейцария предполагало наличието на международна спогодба с Швейцария, която не съществувала, така че при липса на уведомление обжалваното решение, доколкото е адресирано до Schindler Holding, било невалидно и следователно не съществувало в правния мир.
- 61 В това отношение следва да се напомни, че Съдът вече е приел, че нередностите в производството по уведомяване не засягат самото решение и следователно не могат да го опорочат (Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, 48/69, Recueil, стр. 619, точка 39). Подобни нередности могат само при определени обстоятелства да попречат срокът за подаване на жалба, предвиден в член 230, пета алинея ЕО, да започне да тече. В настоящия случай Schindler Holding безспорно е било запознато със съдържанието на обжалваното решение и се е възползвало от правото си на жалба в предвидения в член 230, пета алинея ЕО срок.
- 62 Ето защо настоящото правно основание следва да бъде отхвърлено.

По правното основание, изведено от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото с него се ангажира солидарната отговорност на Schindler Holding

- 63 С това правно основание жалбоподателите оспорват солидарната отговорност на Schindler Holding, дружеството майка на групата Schindler, за антиконкурентното поведение на дъщерните му дружества в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.

- 64 Що се отнася до солидарната отговорност на дружеството майка за поведението на дъщерното му дружество, следва да се напомни, че макар дъщерното дружество да е отделен правен субект, това не е достатъчно, за да се изключи възможността дружеството майка да носи отговорност за поведението му (Решение по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 61 по-горе, точка 132).
- 65 Всъщност конкурентното право на Съюза се отнася до дейността на предприятията и понятието за предприятие обхваща всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния статут и начина му на финансиране (вж. Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, С-97/08 Р, Сборник, стр. I-8237, точка 54 и цитираната съдебна практика).
- 66 Съдилищата на Съюза също така са пояснили, че в този контекст понятието за предприятие трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. Решение на Съда от 12 юли 1984 г. по дело Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, стр. 2999, точка 11 и Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 55 и цитираната съдебна практика; вж. в този смисъл и Решение на Общия съд от 29 юни 2000 г. по дело DSG/Комисия, T-234/95, Recueil, стр. II-2603, точка 124). В този смисъл е подчертано, че за целите на прилагане на правилата на конкуренцията формалното разграничение между две дружества в резултат от отделната им юридическа правосубектност няма определящо значение — важното е дали пазарното им поведение е единно, или не. Следователно може да е необходимо да се определи дали две дружества с отделна правосубектност образуват или принадлежат към едно и също предприятие или един и същ стопански субект с единно пазарно поведение (Решение по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 61 по-горе, точка 140 и Решение на Общия съд от 15 септември 2005 г. по дело DaimlerChrysler/Комисия, T-325/01, Recueil, стр. II-3319, точка 85).
- 67 Когато подобен стопански субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 56 и цитираната съдебна практика).

- 68 Нарушението на правото на Съюза относно конкуренцията трябва да бъде вменено по недвусмислен начин на юридическо лице, на което би могло да се наложат глоби, и известието за нарушенията трябва да бъде адресирано до последното. Важно е също известието за нарушенията да посочва в какво качество дадено юридическо лице се упреква за извършването на твърдените деяния (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 57 и цитираната съдебна практика).
- 69 От постоянната съдебна практика следва, че дружеството майка може да носи отговорност за поведението на дъщерното дружество, в частност когато, макар да притежава отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя самостоятелно пазарното си поведение, а по същество изпълнява указанията, които му дава дружеството майка, по-конкретно с оглед на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).
- 70 Всъщност в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно са едно-единствено предприятие по смисъла на съдебната практика, спомената в точки 65 и 66 по-горе. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 59).
- 71 В особения случай, когато дружество майка притежава 100% от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, дружеството майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество и наред с това съществува оборима презумпция, че посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 60 и цитираната съдебна практика).

- 72 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да презумира, че последното упражнява решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. След това Комисията ще може да приеме, че дружеството майка трябва да носи солидарна отговорност за заплащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, в чиято тежест е да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, въз основа на които да се установи, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).
- 73 Освен това, макар и наистина в точки 28 и 29 от Решение от 16 ноември 2000 г. по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия (С-286/98 Р, Recueil, стр. I-9925) Съдът да посочва не само притежаването на 100% от капитала на дъщерното дружество, но и други обстоятелства, като неоспорването на факта на упражняването на влияние от страна дружеството майка върху търговската политика на дъщерното му дружество и общото представителство на двете дружества по време на административното производство, все пак тези обстоятелства са били посочени с единствената цел да се изложат всички факти, на които Общият съд основава съображенията си, а не с цел да се въведе условие за прилагане на споменатата в точка 71 по-горе презумпция, а именно условие за представяне на допълнителни доказателства за действителното упражняване на влияние от страна на дружеството майка (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 65 по-горе, точка 62).
- 74 Настоящото правно основание следва да се разгледа в светлината на изложените по-горе принципи.
- 75 В съображение 627 от обжалваното решение Комисията приема, че Schindler Holding трябва да е солидарно отговорно за неправомерното поведение на дъщерните си дружества Schindler Белгия, Schindler Германия, Schindler Люксембург и Schindler Нидерландия, след като „в качеството си на единствен собственик и последно дружество майка [то] е могло да упражнява решаващо влияние

върху търговската политика на всяко едно от дъщерните си дружества през времето, докато нарушението е траело, от което може да се предположи, че то се е възползвало от това си правомощие“.

- 76 В съображения 628 и 629 от обжалваното решение Комисията приема, че доводите на Schindler Holding, че посочените дъщерни дружества упражняват дейността си на пазара като самостоятелни правни субекти, определящи сами естеството на търговската си политика, и че то не е имало никакво влияние върху текущата дейност на посочените дъщерни дружества, са „недостатъчни, за да оборят презумпцията, че дъщерните дружества на Schindler Holding не определят напълно самостоятелно поведението си на пазара“.
- 77 В съображение 630 от обжалваното решение Комисията отбелязва също, че „в хода на административното производство [Schindler Holding] е могло да представи доказателства, удостоверяващи, че то не е упражнявало решаващо влияние върху дъщерните си дружества [...]“. Според Комисията обаче „[Schindler Holding] и дъщерните му дружества не [са ѝ] представили [...] доказателства, изясняващи техните социални отношения, йерархична структура и задълженията за докладване, за да оборят презумпция[та], [че] [...] [Schindler Holding], в качеството му на единствен собственик на дъщерните си дружества, адресати на [обжалваното] решение, е упражнило правото си на контрол и е използвало всякакви други полагаеми му се средства за упражняване на решаващо влияние“.
- 78 В съображение 631 от обжалваното решение Комисията приема, че „самото съществуване на програма за постигане на съответствие с правилата за конкуренцията в рамките на Schindler не позволява да се определи дали [Schindler Holding] е издало или не указания относно нарушението“. Така според Комисията „остава презумпцията, че дъщерното дружество, което принадлежи изцяло на [Schindler Holding], не определя самостоятелно търговската си политика на пазара“.

- 79 С оглед на гореизложеното в съображение 632 от обжалваното решение Комисията заключава, че „[Schindler Holding] и неговите дъщерни дружества, които му принадлежат изцяло, не са оборили презумпцията за отговорност относно нарушенията, извършени в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия, [и че] следователно [Schindler Holding] [следва] да бъде солидарно отговорно със съответните дъщерни дружества за нарушенията на член 81 ЕО, които са предмет на [обжалваното] решение“.
- 80 На първо място, безспорно е, че по времето, когато е извършено нарушението, Schindler Holding притежава пряко 100% от капитала на Schindler Белгия, Schindler Германия и на Schindler Нидерландия и косвено, посредством Schindler Белгия, 100% от капитала на Schindler Люксембург. Следователно налице е презумпция, че Schindler Holding е упражнявало решаващо влияние върху поведението на дъщерните си дружества (вж. точка 72 по-горе).
- 81 Schindler не може да претендира, че Комисията е трябвало да докаже, че оперативната дейност на посочените дъщерни дружества, включително поведението им, което е в нарушение на член 81 ЕО, е била действително повлияна от Schindler Holding и че то е причинило или поддържало нарушението.
- 82 Всъщност, за да се вмени на дружество майка неправомерното поведение на негово дъщерно дружество, не е необходимо да се доказва, че дружеството майка влияе върху политиката на своето дъщерно дружество в специфичната област, станала обект на нарушението. Напротив, от съществуващите организационни, икономически и юридически връзки между дружеството майка и неговото дъщерно дружество може да се установи наличието на влияние на първото върху стратегията на второто и въз основа на това да се оправдае възприемането им като един-единствен стопански субект (Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, T-112/05, Сборник, стр. II-5049, точка 83). Така, ако Комисията докаже, че целият капитал на едно дъщерно дружество се държи от неговото дружество майка, тя е в състояние да държи дружеството майка солидарно отговорно за заплащането на глобата, наложена на неговото дъщерно дружество, освен ако дружеството майка докаже, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (вж.

точка 72 по-горе). Трябва също да отбележим, че не свързаното с нарушението отношение на подбудителство между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, нито — на по-силно основание — участието на първото в споменатото нарушение, а фактът, че те представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решението за налагане на глоби (Решение от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 58).

- 83 Жалбоподателите не могат повече да се позовават на твърдяно нарушение на принципа на виновната отговорност (Schuldprinzip) или на изключването по принцип на отговорността на акционера в дружество с ограничена отговорност или в акционерно дружество за задълженията на дружеството или за действията на неговите управителни органи. В това отношение е достатъчно да се отбележи, че тези доводи почиват на погрешната предпоставка, че не е установено никакво нарушение по отношение на дружеството майка, а настоящият случай не е такъв, тъй като от съображение 632 и от членове 1 и 2 от обжалваното решение следва, че Schindler Holding е лично осъдено за нарушенията, които се счита, че са извършени от него, поради тесните икономически и юридически връзки, които го свързват с дъщерните му дружества (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Metsä-Serla и др./Комисия, С-294/98 Р, Recueil, стр. I-10065, точки 28 и 34 и Решение на Общия съд 8 октомври 2008 г. по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, Т-69/04, Сборник, стр. II-2567, точка 74).
- 84 На второ място, следва да се разгледат представените от жалбоподателите доводи, които целят да оборят презумпцията, изложена в точка 71 по-горе, и според които дъщерните дружества на Schindler Holding са определяли самостоятелно търговската си политика.
- 85 Първо, изложеният от жалбоподателите факт, че Schindler Holding не е давало на дъщерните си дружества указания, които в случая биха позволили или насърчили контакти, които са в противоречие с член 81 ЕО, и не е имало информация

за установяването на подобни контакти, дори да се приеме за установен, не представлява обстоятелство, което е от естество да докаже независимостта на последните. Както беше припомнено в точка 82 по-горе, за да се вмени на дружество майка неправомерното поведение на негово дъщерно дружество, не е необходимо дружеството майка да влияе на политиката на своето дъщерно дружество в специфичната област, станала обект на нарушението.

86 Второ, доводът, че дъщерните дружества на Schindler Holding винаги са извършвали самостоятелно в съответните държави, без да бъдат подложени на влиянието на Schindler Holding относно текущата им дейност, „придобиването на пазари“, сключването на договори или ценовата си политика, а Schindler Holding е било информирано само относно пазари, които биха довели до загуби, също трябва да бъде отхвърлен. Всъщност, от една страна, жалбоподателите не са представили доказателства в подкрепа на тези твърдения, и от друга страна, във всеки случай подобни твърдения, дори да се докажат, не биха били достатъчни за оборването на презумпцията, изложена в точка 71 по-горе, тъй като съгласно съдебната практика обстоятелства, различни от посочените от жалбоподателите, попадат също в понятието за търговска политика на едно дъщерно дружество за целите на приложението на член 81 ЕО спрямо неговото дружество майка. В този смисъл следва да се посочи, че в рамките на анализа за съществуването на един-единствен стопански субект, обединяващ няколко дружества, които са част от група, съдът на Съюза изследва по-специално дали дружеството майка може да влияе върху ценовата политика, дейностите по производство и разпространение, целите на продажбите, брутните маржове, разходите по продажбите, управлението на паричните средства, запасите и маркетинга. От това обаче не може да се направи извод, че за целите на приложението на членове 81 ЕО и 82 ЕО само тези аспекти спадат към понятието за търговска политика на дъщерно дружество по отношение на неговото дружество майка (вж. Решение от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 82 по-горе, точка 64 и цитираната съдебна практика).

87 На трето място, фактът, че дъщерните дружества на Schindler Holding в четирите държави, засегнати от нарушението, са взели участие в отделни нарушения с различен характер, което свидетелствало срещу наличието на ефективно

влияние от негова страна върху операционната дейност на дъщерните му дружества, също не може да обори презумпцията за отговорността. Всъщност от съображения 627—632 от обжалваното решение следва, че Комисията не се е позовала на евентуална паралелност на нарушенията, установени в четирите засегнати държави, за да вмени на Schindler Holding отговорността за поведението на дъщерните му дружества. Освен това твърдението на жалбоподателите, че нарушенията имат различен характер, е погрешно, тъй като дъщерните дружества на Schindler Holding са участвали в четирите засегнати държави през периоди, които до голяма степен съвпадат (от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г. в Белгия, от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г. в Германия, от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г. в Люксембург и от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г. в Нидерландия), в нарушения, които имат подобен предмет, състоящ се в „тайно споразумение между конкуренти за подялба на пазари или замразяване на пазарни дялове чрез разпределяне на проекти за продажба и монтаж на нови асансьори и/или нови ескалатори и въздържане от конкуренция относно поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (с изключение на Германия, където дейността по поддръжка и модернизация не е предмет на обсъждане между членовете на картела)“ (съображение 658 от обжалваното решение).

88 На четвърто място, фактът, че Schindler Holding е могло да направи всичко възможно, за да възпрепятства поведението на дъщерните си дружества, което противоречи на член 81 ЕО, по-специално чрез приемането на кодекс за поведение и съответни насоки, целящи да възпрепятстват нарушаването на конкурентното право, от една страна, не променя нищо относно съществуването на установеното спрямо него нарушение (вж. по аналогия Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, С-189/02 Р, С-202/02 Р, С-205/02 Р-С-208/02 Р и С-213/02 Р, Recueil, стр. I-5425, точка 373), и от друга страна, не позволява да се докаже, че посочените дъщерни дружества определят самостоятелно търговската си политика. Напротив, прилагането на посочения кодекс за поведение в рамките на дъщерните дружества на Schindler Holding предполага по-скоро един ефективен контрол от страна на дружеството майка върху търговската политика на дъщерните му дружества, още повече че самите жалбоподатели са потвърдили, че спазването на кодекса за поведение се контролира посредством редовни одити и други мерки, извършвани от отговорен за съответното им прилагане служител на Schindler Holding (compliance officer).

89 На пето място, що се касае до отношенията вътре в групата, управленската структура и насоките, свързани с изготвянето на доклади в Schindler Holding, в съображение 630 от обжалваното решение Комисията твърди, че Schindler Holding и дъщерните му дружества не са ѝ предоставили информация, изясняваща социалните им връзки. Безспорно от преписката става ясно, че в хода на административното производство жалбоподателите действително са предоставили на Комисията определена информация относно отношенията вътре в групата, управленската структура и насоките, свързани с изготвянето на доклади (reporting lines).

90 Тази информация обаче не позволява да се направи извод за самостоятелността на дъщерните дружества на Schindler. Всъщност предоставената информация, която освен това не е подкрепена с доказателства, съдържа празноти, отнасящи се главно до отговорностите и задълженията по изготвяне на доклади (reporting obligations) на някои членове на ръководния персонал на Schindler Люксембург и на Schindler Белгия, както и до отговорностите на един служител на Schindler Германия, без социалните връзки между Schindler Holding и дъщерните му дружества, развиващи дейност в засегнатите държави, или влиянието на Schindler Holding върху тях да бъдат по-подробно изяснени.

91 Предвид презумпцията за отговорността, изложена в точка 72 по-горе, и фактът, че както следва от точки 84—90 по-горе, тази презумпция не е оборена от жалбоподателите, Комисията напълно основателно е вменила на Schindler Holding нарушенията, извършени от дъщерните му дружества.

92 Ето защо настоящото правно основание следва да се отхвърли.

3. По искането за отмяна на член 2 от обжалваното решение

По възражението за незаконосъобразност относно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, изведено от нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията

⁹³ Жалбоподателите поддържат, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 предоставя на Комисията почти неограничена свобода на преценка относно определянето на размера на глобите, което противоречало на принципа на законоустановеност на наказанията, дефиниран в член 7, параграф 1 от ЕКПЧ, който също произтичал от общите принципи на правото, залегнали в основата на общите конституционни традиции на държавите членки.

⁹⁴ Във връзка с това следва да се припомни текстът на член 7, параграф 1 от ЕКПЧ:

„Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на неговото извършване не е било определено като престъпление според националното или международното право. Не може да бъде налагано наказание, по-тежко от това, което е било предвидено за съответното престъпление в момента, когато то е било извършено“.

⁹⁵ От практиката на Съда следва, че принципът на законоустановеност на наказанията е следствие от принципа на правна сигурност, който представлява общ принцип на правото на Съюза и изисква по-специално всяка правна уредба на Съюза, и в частност тази, която налага или позволява да се налагат санкции, да бъде ясна и точна, така че съответните лица да могат да се запознаят по недвусмислен начин с правата и задълженията, които произтичат от нея, и да могат да действат съобразно с тях (вж. Решение на Общия съд от 5 април 2006 г.

по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точка 66 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Jungbunzlauer/Комисия, T-43/02, Recueil, стр. II-3435, точка 71 и цитираната съдебна практика).

- ⁹⁶ Принципът на законоустановеност на наказанията, който е част от общите принципи на правото на Съюза, основаващи се на общите за държавите членки конституционни традиции, е закрепен и в редица международни договори, по-специално в член 7 от ЕКПЧ. Принципът изисква законът ясно да определи престъпленията и налаганите за тях наказания. Това условие е изпълнено, когато от текста на приложимата разпоредба и при нужда чрез тълкуването ѝ от съдилищата правните субекти могат да разберат за кои действия и бездействия се предвижда наказателна отговорност. Освен това според практиката на Съда по правата на човека яснотата на закона се преценява не само с оглед на текста на релевантната разпоредба, но и с оглед на уточненията, съдържащи се в публикуваната постоянна съдебна практика (вж. Решение на Съда от 22 май 2008 г. по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, C-266/06 P, непубликувано в Сборника, точки 38—40 и цитираната съдебна практика).
- ⁹⁷ Този принцип следва да бъде спазван както във връзка с нормите с наказателен характер, така и във връзка със специфичните административни инструменти, които налагат или позволяват да се налагат административни санкции (вж. в този смисъл Решение на Съда от 18 ноември 1987 г. по дело Maïzena и др., 137/85, Recueil, стр. 4587, точка 15 и цитираната съдебна практика). Той се прилага не само спрямо нормите, които установяват състава на нарушението, но и спрямо тези, които определят последиците, произтичащи от тяхното нарушаване (вж. Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 67 и Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 29 и цитираната съдебна практика).
- ⁹⁸ Освен това според постоянната съдебна практика основните права са неразделна част от общите принципи на правото, за чието спазване следи съдът на Съюза (Становище на Съда 2/94 от 28 март 1996 г., Recueil, стр. I-1759, точка 33 и

Решение на Съда от 29 май 1997 г. по дело Kremzow, C-299/95, Recueil, стр. I-2629, точка 14). В това отношение Съдът и Общият съд се вдъхновяват от общите за държавите членки конституционни традиции, както и от указанията, съдържащи се в международните актове за защита на правата на човека, към които държавите членки са се присъединили или в чието изготвяне са участвали. В това отношение ЕКПЧ има особено значение (Решение на Съда от 22 октомври 2002 г. по дело Roquette Frères, C-94/00, Recueil, стр. I-9011, точка 23 и Решение по дело Kremzow, посочено по-горе, точка 14). От друга страна, съгласно член 6, параграф 2 ЕС „Съюзът защита основните права, така както те са гарантирани от [ЕКПЧ], и така както произтичат от конституционни традиции, общи за държавите членки, като основни принципи на правото [на Съюза]“.

⁹⁹ Както Общият съд вече е имал случай да напомни (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 71), член 7, параграф 1 от ЕКПЧ не изисква разпоредбите, по силата на които са наложени тези санкции, да бъдат до такава степен точно формулирани, че последиците, които могат да произтекат от нарушение на тези разпоредби, да бъдат предвидими с абсолютна сигурност. Всъщност според практиката на Съда по правата на човека фактът, че един закон предоставя право на преценка, сам по себе си не противоречи на изискването за предвидимост, при условие че обхватът и редът на упражняване на това право са определени достатъчно ясно, с оглед на преследваната законна цел, за да осигури на индивида адекватна защита срещу произвола (вж. ЕСПЧ, Решение по дело Margareta и Roger Andersson с/у Швеция от 25 февруари 1992 г., серия А, № 226, § 75). В това отношение, освен за текста на самия закон, Европейският съд по правата на човека държи сметка за това дали използваните неопределени понятия са уточнени от постоянна и публикувана съдебна практика (вж. ЕСПЧ, Решение по дело G. с/у Франция от 27 септември 1995 г., серия А № 325-В, § 25).

¹⁰⁰ Зачитането на общите за държавите членки конституционни традиции не води до различно от изложеното по-горе тълкуване на принципа на законоустановеност на наказанията като общ принцип на правото на Съюза (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 73). Следователно доводът на

жалбоподателите, че на национално равнище не съществува подобно оправомощаване на орган, което да му позволява „почти неограничено“ да налага глоби, трябва да бъде отхвърлен.

- 101 Тъй като в настоящия случай става въпрос за законосъобразността на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 с оглед на принципа на законоустановеност на наказанията, на първо място, следва да се посочи, че противно на поддържаното от жалбоподателите, законодателят на Съюза не е предоставил на Комисията прекомерна или произволна свобода на преценка при определянето на размера на глобите за нарушаване на правилата на конкуренцията (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 74).
- 102 Всъщност, на първо място, следва да се посочи, че макар член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 да предоставя на Комисията широко право на преценка, той все пак ограничава неговото упражняване, като въвежда обективни критерии, към които тя трябва да се придържа. В това отношение, от една страна, трябва да се припомни, че размерът на глобата, която може да бъде наложена, има предел, който може да бъде изразен в цифри и е абсолютен, така че максималният размер на глобата, която може да бъде наложена на дадено предприятие, е предварително определяем. От друга страна, тази разпоредба налага на Комисията да определя размера на глобите във всеки конкретен случай, предвид както тежестта на нарушението, така и неговата продължителност (Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 50 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 75).
- 103 Жалбоподателите не могат да твърдят, че Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе (точки 66—88) или Решение по дело Jungbunzlauer/Комисия, точка 95 по-горе (точки 69—92), в което възприетото тълкуване на принципа на законоустановеност на наказанията съответства на даденото в Решение по дело Degussa/Комисия (точка 95 по-горе), се основават на „погрешна правна теза“. На практика, в Решение Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе (точки 36—63), постановено в производство по обжалване, Съдът е потвърдил

тълкуването на принципа на законоустановеност на наказанията, дадено от Общия съд в Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе.

- 104 Посочените в предходната точка решения несъмнено се отнасят до член 15, параграф 2 от Регламент № 17, докато наложените с обжалваното решение глоби се основават на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003. Доколкото обаче критериите и таванът за налагане на глоби са еднакви в двете разпоредби, цитираната в предходната точка съдебна практика е приложима към член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003.
- 105 Второ, при упражняването на правото си на преценка относно глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, Комисията трябва да спазва общите принципи на правото, особено принципите на равно третиране и на пропорционалност, както са развити в практиката на Съда и на Общия съд (Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 51 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 77).
- 106 Трето, за да се осигури предвидимост и прозрачност на действията на Комисията, упражняването на правото ѝ на преценка е ограничено и от правилата за поведение, които тя си е определила в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и в Насоките от 1998 г. В това отношение трябва да се изтъкне, че посоченото известие и насоките, от една страна, установяват правила за поведение, от които Комисията не може да се отклони, без да бъде санкционирана за нарушение на общи принципи на правото като принципа за равно третиране и на защита на оправданите правни очаквания, и от друга страна, гарантират на засегнатите предприятия правна сигурност, определяйки методологията, която Комисията си е наложила за изчисляване на размера на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 (вж. в този смисъл Решение на Съда по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точки 52

и 53, Решение на Съда от 19 март 2009 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, С-510/06 Р, Сборник, стр. I-1843, точка 60 и Решение на Съда по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точки 78 и 82). От друга страна, противно на твърдяното от жалбоподателите, приемането на Насоките от 1998 г. от Комисията, а впоследствие, през 2006 г., на Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ С 210, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264), доколкото то се вписва в правната рамка, наложена с член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и с член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, единствено допринася за уточняване на пределите на упражняване на правото на преценка на Комисията, произтичащо вече от тези разпоредби, без от това да може да се направи извод, че е налице първоначална празнина при определяне от законодателя на Съюза на пределите на компетентност на Комисията в разглежданата област (вж. в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 44).

107 Четвърто, трябва да се добави, че по силата на член 229 ЕО и на член 31 от Регламент № 1/2003 Съдът и Общият съд имат неограничена компетентност да се произнасят по жалбите, подадени срещу решенията, с които Комисията налага глоба, поради което могат не само да отменят приетите от Комисията решения, но и да отменят, намалят или увеличат наложената глоба. В резултат на това познатата и достъпна административна практика на Комисията подлежи на пълен контрол от страна на съда на Съюза. Този контрол позволява чрез постоянната и публикувана съдебна практика да се уточнят неопределените понятия, които може да съдържа член 15, параграф 2 от Регламент № 17, а впоследствие и член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 (вж. в този смисъл Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 54 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 79).

108 Така с оглед на различните съображения, изложени по-горе, съобразителният оператор може, като при нужда потърси правен съвет, да предвиди достатъчно точно метода на изчисление и размера на глобите, които може да му бъдат наложени за дадено поведение. Фактът, че операторът не може предварително да знае с точност размера на глобите, които Комисията ще наложи във всеки конкретен случай, не би могъл да се счита за нарушение на принципа на

законоустановеност на наказанията (Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 55 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 83).

- 109 Следователно жалбоподателите не могат да твърдят, че текстът на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 не гарантира степента на предвидимост, която се изисква съгласно основните принципи на наказателното право и на правова-та държава. Всъщност посочената разпоредаба позволява по достатъчно точен начин да се предвидят методът на изчисление и размерът на налаганите глоби (вж. в този смисъл Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 58).
- 110 На второ място, противно на твърдяното от жалбоподателите, практиката на Комисията по вземане на решения в областта на глобите не се е развила по непредвидим или случаен начин.
- 111 Първо, по време на установяване на четирите нарушения в обжалваното решение е извършена само една реорганизация на метода за определяне на глобите, чрез публикуване на Насоките от 1998 г., което публикуване е преценено от Съда като разумно предвидимо (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 231).
- 112 Второ, по отношение на повишаването на равнището на глобите в резултат от приемането на Насоките от 1998 г. според постоянната съдебна практика Комисията във всеки момент може да адаптира размера на глобите, ако ефективното прилагане на правилата на Съюза в областта на конкуренцията го изисква (Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 54 по-горе, точка 109 и Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело LR AF 1998/Комисия, T-23/99, Recueil, стр. II-1705, точка 237), като такава промяна в административната практика може да се смята за обективно обоснована от целта на общата превенция на нарушенията на правилата на Съюза в областта на конкуренцията. Следователно неотдавнашното повишаване на равнището на налаганите глоби, оспорено от жалбоподателите, не би могло само по себе си да се разглежда като незаконосъобразно с оглед на принципа на законоустановеност на наказанията, след като остава в правната рамка, определена от член 15, параграф 2 от

Регламент № 17 и от член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, в съответствие с тълкуването им от юрисдикциите на Съюза (вж. в този смисъл Решение по дело *Degussa/Комисия*, точка 95 по-горе, точка 81 и Решение по дело *Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия*, точка 83 по-горе, точка 43).

113 На трето място, що се отнася до довода, че с приемането на разпоредбите на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 Съветът не е изпълнил задължението си да посочи ясно пределите на предоставената на Комисията компетентност и фактически ѝ е прехвърлил компетентност, която му принадлежи по силата на Договора, в нарушение на член 83 ЕО, той следва да се счита за неоснователен.

114 От една страна, както беше посочено по-горе, въпреки че оставят на Комисията широка свобода на преценка, член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 все пак ограничават упражняването ѝ, като установяват обективни критерии, към които Комисията трябва да се придържа. От друга страна, необходимо е да се напомни, че Регламенти № 17 и № 1/2003 са приети на основание член 83, параграф 1 ЕО, който предвижда, че „[р]егламентите или директивите, необходими за прилагането на принципите, залегнали в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО], се приемат от Съвета [...] по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент“. Съгласно член 83, параграф 2, букви а) и г) ЕО тези регламенти или директиви имат по-специално за цел да „гарантират спазването на забраните, предвидени в член 81, параграф 1 [ЕО] и член 82 [ЕО], като предвидят глоби и периодични парични санкции“ и да „определят съответните функции на Комисията и на Съда при прилагането на разпоредбите на настоящия параграф“. Освен това следва да се напомни, че по силата на член 211, първо тире ЕО Комисията „гарантира, че разпоредбите на настоящия договор и на мерките, приети от институциите в съответствие с него, се прилагат“ и че по силата на трето тире от същия член тя разполага със „свои собствени правомощия за вземане на решения“ (Решение по дело

Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 86 и Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 48).

- 115 От това следва, че не може да се смята, че правомощието за налагане на глоби в случай на нарушение на членове 81 ЕО и 82 ЕО първоначално е принадлежало на Съвета, който го е прехвърлил или е делегирал прилагането му на Комисията по смисъла на член 202, трето тире ЕО. В съответствие с цитираните по-горе разпоредби на Договора за ЕО това правомощие всъщност спада към принадлежащата на Комисията роля да следи за прилагането на правото на Съюза, която е уточнена, регулирана и формализирана, що се отнася до прилагането на членове 81 ЕО и 82 ЕО, с Регламенти № 17 и № 1/2003. Следователно правомощието за налагане на глоби, което тези регламенти предоставят на Комисията, произтича от разпоредбите на самия Договор за ЕО и цели да позволи ефективното прилагане на забраните, предвидени в посочените членове (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 87 и Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 49).
- 116 От тези разсъждения следва, че възражението за незаконосъобразност на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, изведено от нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията, трябва да бъде отхвърлено.

По възражението за незаконосъобразност на Насоките от 1998 г., изведено от нарушение на принципа на забрана на обратното действие

- 117 Жалбоподателите припомнят, че акт на Съюза не може да започне да се прилага преди публикуването му и че член 49, параграф 1, второ изречение от Хартата на основните права предвижда, че не може да бъде налагано наказание, по-тежко от това, което е било приложимо към момента на извършване на

престъплението. В настоящия случай Насоките от 1998 г. нарушавали принципа на забрана на обратното действие, тъй като надхвърляли пределите на предвидимостта. В този смисъл жалбоподателите подчертават, че втвърдяването на политиката на вземане на решения в областта на глобите е присъща на Комисията, а не на законодателя.

- 118 От съдебната практика следва, че принципът за забрана на обратното действие, закрепен в член 7 от ЕКПЧ, представлява общ принцип на правото на Съюза, който се прилага при налагането на глоби за нарушаване на правилата за конкуренция, и че този принцип изисква наложените наказания да съответстват на тези, които са били приложими към момента на извършване на нарушението (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 202, Решение на Общия съд по дело LR AF 1998/Комисия, точка 112 по-горе, точки 218—221 и Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, T-224/00, Recueil, стр. II-2597, точки 39—41).
- 119 В съдебната практика вече е установено, че приемането на насоки, които са от естество да изменят общата политика на конкуренция на Комисията в областта на глобите, по принцип може да се отнесе към приложното поле на принципа на забрана на обратното действие (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 222).
- 120 Всъщност, от една страна, Насоките от 1998 г. са от естество да породят правно действие. Това правно действие произтича не от нормативно съдържание, присъщо за Насоките от 1998 г., а от тяхното приемане и публикуване от Комисията. Приемането и публикуването на Насоките от 1998 г. води до самоограничаване на свободата на преценка на Комисията, която не може да се отклони от тях, без да бъде санкционирана на основание на нарушение на общите принципи на правото, каквито са принципите на равно третиране, на защитата на оправданите правни очаквания и на правната сигурност (вж. в този смисъл Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точки 209—212).

- 121 От друга страна, съгласно практиката на Съда по правата на човека относно член 7, параграф 1 от ЕКПЧ тази разпоредба не допуска прилагането с обратна сила на ново тълкуване, в ущърб на обвиняемия, на установяваща правонарушение правна норма (вж. в този смисъл ЕСПЧ, Решение от 22 ноември 1995 г. по дело *S.W. c/y Обединено кралство*, серия А № 335-В, § 34—36, Решение от 22 ноември 1995 г. по дело *C.R. c/y Обединено кралство*, серия А № 335-С, § 32—34, Решение от 15 ноември 1996 г. по дело *Cantoni c/y Франция*, *Recueil des arrêts et décisions*, 1996-V, § 29—32 и Решение от 22 юни 2000 г. по дело *Соëте и др. c/y Белгия*, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-VII, § 145). Съгласно тази съдебна практика такъв по-специално е случаят относно тълкуване, дадено от съдебен орган, когато резултатът от него не може да се предвиди по разумен начин към момента на извършване на правонарушението, особено предвид възприетото към този момент тълкуване в съдебната практика на съответната законова разпоредба. Следва обаче да се уточни, че от същата съдебна практика следва, че значението на понятието за предвидимост зависи до голяма степен от съдържанието на текста, до който то се отнася, от областта, която покрива, както и от броя и качеството на адресатите му. По този начин изискването за предвидимост допуска засегнатото лице да прибегне до компетентен съвет, за да може да оцени в разумна степен при наличните обстоятелства последиците, които могат да възникнат от определен акт. По-специално въз основа на Решението по дело *Cantoni c/y Франция*, посочено по-горе (§ 35), това е особено вярно по отношение на упражняващите професионална дейност, които са свикнали с необходимостта да показват високо ниво на грижа при упражняване на професията си. Така може да се очаква, че те ще проявят особено внимание при оценката на рисковете, с които е свързана посочената дейност.
- 122 С оглед на гореизложеното и за да се провери спазен ли е принципът на забрана на обратното действие, е уместно да се изследва дали въпросната промяна, каквато представлява приемането на Насоките от 1998 г., е могла да бъде предвидена по разумен начин към момента на извършване на нарушенията (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 224).
- 123 В това отношение е от значение най-напред да се установи, че твърдяното повишение на равнището на глобите в резултат от прилагането на Насоките от 1998 г. остава в правната рамка, определена от член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, доколкото в точка 5

буква а) от Насоките изрично е предвидено, че наложените глоби не могат в никакъв случай да надвишават тавана от 10 % от оборота, предвиден в посочените разпоредби.

- 124 По-нататък следва да се установи, че главното нововъведение на Насоките от 1998 г. се изразява в това, че като отправна точка за изчисляване се взема един основен размер, определен въз основа на ставки, предвидени за тази цел от същите насоки, като тези ставки отразяват различната степен на тежест на нарушенията, но като такива нямат отношение към релевантния оборот. Основна черта на този метод е, че глобите се определят въз основа на тарифа на глобите, макар и относителна и гъвкава (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 225 и Решение Archer Daniels Midland/Комисия, точка 106 по-горе, точка 61).
- 125 Накрая, трябва да се напомни, че фактът, че Комисията е прилагала в миналото глоби с определено равнище за определени видове нарушения, не може да я лиши от възможността да повиши това равнище в рамките, посочени в Регламенти № 17 и № 1/2003, ако това е необходимо, за да се гарантира прилагането на политиката на Съюза в областта на конкуренцията, а напротив, ефикасното прилагане на правилата на Съюза в областта на конкуренцията изисква Комисията да може във всеки момент да адаптира равнището на глобите към нуждите на тази политика (вж. в този смисъл Решение на Съда по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 54 по-горе, точка 109, Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Aristrain/Комисия, С-196/99 P, Recueil, стр. I-11005, точка 81, Решение на Съда по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 227, Решение на Общия съд от 10 март 1992 г. по дело Solvay/Комисия, T-12/89, Recueil, стр. II-907, точка 309 и Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Europa Carton/Комисия, T-304/94, Recueil, стр. II-869, точка 89).
- 126 От това следва, че предприятията, участващи в административно производство, което може да доведе до налагане на глоба, не могат да основават правните си очаквания на това, че Комисията няма да надвиши определяния по-рано размер на глобите, нито на дадена методика за тяхното изчисляване (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 228).

- 127 Следователно предприятията трябва да отчитат възможността, че във всеки момент Комисията може да реши да увеличи равнището на размера на глобите в сравнение с прилаганото в миналото. Това е така не само когато Комисията увеличава равнището на размера на глобите, като налага глоби в индивидуални решения, но и когато това увеличаване се извършва чрез прилагането в конкретни случаи на правила за поведение с общо значение като Насоките от 1998 г. (Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 88 по-горе, точки 229 и 230 и Решение по дело *Archer Daniels Midland*/Комисия, точка 106 по-горе, точка 59).
- 128 От това следва, че жалбоподателите погрешно смятат, че Насоките от 1998 г. нарушават принципа на забрана на обратното действие, доколкото довели до налагането на глоби, по-високи от налаганите в миналото, или погрешно приемат, че в настоящия случай пределите на предвидимост са надхвърлени. Насоките, и в частност новият метод за изчисляване на глобите, който те съдържат, дори да се предположи, че той е имал утежняващо действие по отношение на размера на наложените глоби, са всъщност разумно предвидими за предприятия като жалбоподателите към момента на извършване на нарушенията (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 231). Поради същите съображения Комисията не е трябвало да излага подробно в Насоките от 1998 г., че повишението на равнището на глобите е необходимо, за да се осигури прилагането на общностната политика на конкуренция.
- 129 По отношение на довода, съгласно който втвърдяването на политиката на вземане на решения в областта на глобите е присъщо за Комисията, а не за законодателя, той се бърка с довода, посочен в рамките на възражението за незаконосъобразност, изведено от липсата на компетентност на Комисията, и е разгледан в точки 131—137 по-долу.
- 130 От всичко изложено по-горе следва, че настоящото възражение за незаконосъобразност също трябва да се отхвърли.

По възражението за незаконосъобразност на Насоките от 1998 г., изведено от липсата на компетентност на Комисията, а при условията на евентуалност, от липсата на прозрачност и предвидимост

- 131 Жалбоподателите поддържат, че значителното право на преценка, предоставено на Комисията от член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, изисква обща и абстрактна конкретизация, т.е. материалноправна норма. За разлика от Съвета обаче, Комисията не била компетентна да приеме подобно правило. Освен това, дори конкретизирането на „границите на глобата“ от Комисията да е законно, Насоките от 1998 г. биха били във всеки случай неефективни, тъй като не са в състояние да гарантират минимална степен на прозрачност и предвидимост при определяне на размера на глобата.
- 132 На първо място, следва да се напомни, че в становищата си жалбоподателите не са уточнили разпоредбата, която била нарушена от Комисията при приемането на Насоките от 1998 г. В отговор на въпрос по време на съдебното заседание жалбоподателите посочват, че съгласно принципа за законоустановеност на наказанията Съветът следвало да приеме общите правила за изчисляване на глобите.
- 133 Приемането обаче на Насоките от 1998 г. от Комисията, доколкото то се вписва в правната рамка, наложена с член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и с член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, единствено допринася за уточняване на пределите на упражняване на правото на преценка на Комисията, вече произтичащо от тези разпоредби (вж. в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 44). При тези условия доводът, изведен от липсата на компетентност на Комисията да приеме Насоките, трябва да бъде отхвърлен.

- 134 На второ място, доводите, изведени от липсата на прозрачност и предвидимост на Насоките от 1998 г., също трябва да се отхвърлят.
- 135 Всъщност, от една страна, Комисията е публикувала тези насоки в стремежа си да постигне прозрачност и с цел да повиши правната сигурност на засегнатите предприятия, като в тях е посочила метода за изчисление, който си е наложила за всеки конкретен случай. В това отношение Съдът впрочем приема, че като е приела такива правила на поведение и като е обявила чрез тяхното публикуване, че занапред ще ги спазва в случаите, за които те се отнасят, Комисията сама си поставя ограничения при упражняването на правото си на преценка и не може да се отклони от тези правила, за да не бъде санкционирана за нарушаване на общи принципи на правото, каквито са принципите на равно третиране и на оправданите правни очаквания. Съдът е приел и че Насоките определят общо и абстрактно методологията, която Комисията се е задължила да прилага за целите на определяне на размера на глобите, и следователно гарантират правна сигурност на предприятията (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точки 211 и 213; вж. също Решение по дело Archer Daniels Midland/Комисия, точка 106 по-горе, точка 60).
- 136 От друга страна, съобразителният оператор може, като при нужда потърси правен съвет, да предвиди достатъчно точно метода и размера на глобите, които може да му бъдат наложени за дадено поведение (Решение по дело Evonik Degussa/Комисия и Съвет, точка 96 по-горе, точка 55). Безспорно въз основа на Насоките от 1998 г. даден оператор не може да предвиди точния размер на глобата, която Комисията ще му наложи в конкретния случай. Все пак поради тежестта на нарушенията, които Комисията трябва да санкционира, е обосновано за целите на репресия и възпиране да се избягва предприятията да са в състояние да преценят ползите, които биха извлекли от участието си в нарушение, като предварително вземат предвид размера на глобата, която би им била наложена за това незаконосъобразно поведение (Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 83).

137 От всичко гореизложено следва, че възражението за незаконосъобразност на Насоките от 1998 г., изведено от липсата на компетентност на Комисията, а при условие на евентуалност — от липсата на прозрачност и предвидимост, е неоснователно.

По възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изведено от нарушение на принципа на забрана на обратното действие и на принципа на защита на оправданите правни очаквания

138 Жалбоподателите поддържат, че тъй като по-голямата част от фактите, изложени в обжалваното решение, предхождат влизането в сила на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., прилагането му в настоящия случай нарушава принципа на забрана на обратното действие. Според жалбоподателите Комисията е трябвало да приложи Известието относно освобождаването от глоби или намаляването на техния размер в случаите на картел (ОВ С 207, 1996 г., стр. 4, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 1996 г.“), което би им позволило да получат намаление на глобата от 10 % до 50 % поради неоспорване на фактите, вместо символичното намаление от 1 %, което са получили съгласно обжалваното решение (съображения 777, 806, 835 и 854 от обжалваното решение). Като приложила Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията нарушила и принципа на оправданите правни очаквания.

139 Следва да припомним, че в точка Г от Известието относно сътрудничеството от 1996 г. дадено предприятие може да получи „намаление от 10 % до 50 % от размера на наложената му глоба при липса на сътрудничество [...], ако [...] след като е получило изложението на възраженията, уведоми Комисията, че не оспорва фактите, на които Комисията основава обвиненията си“. Що се отнася до Известието относно сътрудничеството от 2002 г., то не предвижда намаление на глобата на това основание.

- 140 Относно твърдяното обратно действие на Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г. следва да се посочи, че параграф 28 от посоченото известие гласи: „считано от 14 февруари 2002 г., настоящото известие замества Известиеето [относно сътрудничеството] от 1996 г. по всички дела, по които нито едно предприятие не се е позовало на последното“. Като се има предвид фактът, че Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г. е публикувано на 19 февруари 2002 г., същото следователно предвижда обратно действие на своите разпоредби, което обаче е ограничено за периода от 14 до 18 февруари 2002 г. включително. След като никой от членовете на картела не е подал заявление на основание Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г. преди 2 февруари 2004 г. (съображения 94, 105, 115 и 127 от обжалваното решение), евентуалната незаконосъобразност в резултат от посоченото обратно действие на Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г. не би могла да засегне законосъобразността на обжалваното решение.
- 141 В настоящия случай обаче жалбоподателите оспорват незабавното приложение на Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г. за целите на изчисляване на глобите за факти, отчасти предхождащи 2002 г.
- 142 Първо, видно от преписката, следва да се приеме за установено, че в хода на административното производство жалбоподателите поне шест пъти изрично са поискали да бъде приложено Известиеето относно сътрудничеството от 2002 г.
- 143 Второ, от съдебната практика следва, че принципът за забрана на обратното действие не изключва прилагането на насоките, за които се предполага, че имат утежняващи последици относно равнището на наложените глоби за извършени преди тяхното приемане нарушения, при условие че политиката, която те прилагат, е разумно предвидима във времето, когато съответните нарушения са извършени (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точки 202—232, Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело BASF и UCS/Комисия, T-101/05 и T-111/05, Сборник, стр. II-4949, точка 233; вж. също Решение по дело Archer Daniels Midland/Комисия, точка 106 по-горе, точка 66).

Жалбоподателите обаче твърдят единствено че изменението, настъпило в резултат на приемането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., не е било предвидимо.

- 144 Относно твърдяното нарушение на оправданите правни очаквания на жалбоподателите, което произтича от прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. към нарушения, извършени отчасти преди неговото влизане в сила, следва да се приеме за установено, че съгласно постоянната съдебна практика икономическите оператори не могат да възлагат правни очаквания за запазването на съществуващо положение, което може да бъде променено от институциите в рамките на тяхното право на преценка (вж. Решение на Съда от 5 октомври 1994 г. по дело Германия/Съвет, C-280/93, Recueil, стр. I-4973, точка 80 и Решение на Съда от 30 юни 2005 г. по дело Alessandrini и др./Комисия, C-295/03 P, Recueil, стр. I-5673, точка 89 и цитираната съдебна практика). Освен това при всички случаи прилагането на Известието относно сътрудничеството от 1996 г. би могло да бъде задействано във всеки момент от жалбоподателите чрез подаване на заявление на основание на това известие на Комисията преди влизането в сила на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Следователно това твърдение за нарушение трябва да се отхвърли.

- 145 Ето защо възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изведено от нарушаване на принципа на забрана на обратното действие, и твърдението за нарушение, изведено от нарушение на принципа на оправданите правни очаквания, трябва да бъдат отхвърлени.

По възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изведено от нарушение на общите принципи на правото nemo tenetur, in dubio pro reo и на пропорционалността, както и от злоупотреба с правото на преценка

- 146 Жалбоподателите поддържат, че Известието относно сътрудничеството от 2002 г. е незаконосъобразно, тъй като нарушава общите принципи на правото и

превишава пределите на предоставеното на Комисията право на преценка. Така Известието относно сътрудничеството от 2002 г. нарушава принципите *nemo tenetur* и *in dubio pro reo*, както и принципа на пропорционалността. Приемането му съставлявало злоупотреба с правото на преценка на Комисията, поради което било неприложимо в настоящото дело, така че доказателствата, представени в рамките на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., не могли да се използват, защото използването на получени по незаконен начин доказателства е забранено.

- ¹⁴⁷ Уместно е различните твърдения, формулирани в рамките на настоящото възражение, да се разгледат поотделно.

По първото твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа *nemo tenetur*

- ¹⁴⁸ Жалбоподателите припомнят, че съгласно принципа *nemo tenetur* никой не може да бъде принуден да се самообвинява или да свидетелства срещу себе си. Известието относно сътрудничеството от 2002 г. нарушавало този принцип, тъй като на практика заставяло предприятията да сътрудничат на Комисията и да правят признания. Всъщност, от една страна, само първото предприятие, което представи доказателства, отговарящи на предпоставките на параграф 8, буква а) или б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., можело да иска освобождаване от глоба, така че всички предприятия, „надпреварващи се за първото място“, правели пълни признания (понякога преувеличени) пред Комисията, без да може да се сравнят полезността от едно такова сътрудничество, облечено във формата на намаляване на очакваната глоба, с недостатъците, които подобно сътрудничество включва. От друга страна, сътрудничейки в рамките на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., дадено предприятие се лишавало от възможността да оспори представени от други предприятия факти, дори когато те са погрешни, тъй като Комисията би приела всяко оспорване на фактите като липса на сътрудничество по смисъла на параграфи 11 и 23 от Известието

относно сътрудничеството от 2002 г., което представлявало сериозен риск за предприятието да не получи намаляване на глобата.

- 149 От съдебната практика следва, от една страна, че въз основа на общите принципи на правото на Съюза, неразделна част от които са основните права, и в светлината, на които всички разпоредби на правото на Съюза трябва да бъдат тълкувани, предприятията имат право да не бъдат принуждавани от Комисията да признават участието си в дадено нарушение (вж. в този смисъл Решение на Съда от 18 октомври 1989 г. по дело *Orkem/Комисия*, 374/87, *Recueil*, стр. 3283, точка 35 и Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P и C-254/99 P, *Recueil*, стр. I-8375, точка 273).
- 150 От друга страна, ако Комисията не може да принуди дадено предприятие да признае участието си в нарушение, това не ѝ пречи при определянето на размера на глобата да вземе предвид доброволно предоставена ѝ от това предприятие помощ за установяване на съществуването на нарушението (Решение на Съда от 14 юли 2005 г. по дело *Acerinox/Комисия*, C-57/02 P, *Recueil*, стр. I-6689, точка 87 и Решение на Съда по дело *ThyssenKrupp/Комисия*, C-65/02 P и C-73/02 P, *Recueil*, стр. I-6773, точка 50).
- 151 Жалбоподателите не могат да твърдят, че цитираната в точки 149 и 150 по-горе съдебна практика е „остаряла“. Напротив, Съдът я е утвърдил изрично, след като се е запознал с развитието на практиката на Европейския съд по правата на човека, по-специално в Решение от 25 февруари 1993 г. по делото *Funke c/у Франция* (серия А № 256 А) и в Решение от 17 декември 1996 г. по дело *Saunders c/у Обединеното кралство* (*Recueil des arrêts et décisions*, 1996-VI), на които се позовават жалбоподателите (Решение по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия*, точка 149 по-горе, точки 273—280).
- 152 Следователно именно в светлината на принципите, изведени от цитираната в точки 149 и 150 по-горе съдебна практика, следва да се разгледа законосъобразността на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвид принципа *nemo tenetur*.

- 153 В това отношение трябва да се приеме за установено, че сътрудничеството съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г. има изцяло доброволен характер за засегнатото предприятие. Всъщност то по никакъв начин не е принудено да представя доказателства относно предполагаемия картел. Степента на сътрудничество, което предприятието желае да предложи в хода на административното производство, зависи от свободния му избор и в никакъв случай не е наложено от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. (вж. в този смисъл Решение по дело ThyssenKrupp/Комисия, точка 150 по-горе, точка 52 и заключението на генералния адвокат Léger по това решение, Recueil, стр. I-6777, точка 140).
- 154 Доводът, че сътрудничейки, предприятието се лишавало от възможността да оспори представените от други предприятия факти, дори когато те са неверни, се основава на погрешен прочит на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 155 От една страна, противно на поддържаното от жалбоподателите, нито параграф 11 от Известието, който изисква от засегнатото предприятие „пълно, постоянно и своевременно сътрудничество в хода на административното производство“, нито точка 23 от него, която предвижда, че Комисията „би могла [...] да вземе предвид степента и продължителността на оказване на сътрудничество на предприятието, считано от датата на неговия принос“ изискват от засегнатото предприятие да се въздържа от оспорване или поправяне на погрешни факти, изложени от друго предприятие. Освен това твърдението на жалбоподателите се основава на погрешната предпоставка, че неверните едностранни изявления на дадено предприятие, участвало в картел, които не са потвърдени от доказателства, са достатъчни, за да бъде установено нарушение.
- 156 От друга страна, обратно на Известието относно сътрудничеството от 1996 г., Известието от 2002 г. не предвижда никакво намаление на глобата на основание на неоспорване на фактите. Следователно Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не може да се приеме за „задължаващо“ предприятията, които желаят да се възползват от прилагането му, да не оспорват представените от други предприятия факти.

- 157 Във всеки случай твърдяното задължение за дадено предприятие да не оспорва фактите, които не е извършило, почива на чисто теоретичната хипотеза на предприятие, самообвиняващо се в нарушение, което не е извършило, с надеждата да се възползва от намаление на глобата, за която се опасява, че така или иначе ще му бъде наложена. Подобно предположение не може да послужи за основа на доводи, изведени от непознаване на принципа *nemo tenetur* (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Finnboard/Комисия*, C-298/98 P, *Rescueil*, стр. I-10157, точка 58).
- 158 От това следва, че първото твърдение за нарушение, повдигнато в рамките на възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да се отхвърли.

По второто твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа *in dubio pro reo*

- 159 Жалбоподателите изтъкват, че съгласно принципа *in dubio pro reo*, или презумпцията за невинност, Комисията трябва да докаже неправомерното поведение и вината на предприятието. Известието относно сътрудничеството от 2002 г. нарушавало презумпцията за невинност, доколкото на практика имало за резултат предприятията сами да представят доказателства за извършено от тях нарушение и за вината си, както и за нарушенията и вината на другите предприятия.
- 160 Следва да се напомни, че презумпцията за невинност, както следва по-специално от член 6, параграф 2 от ЕКПЧ, е част от основните права, които съгласно практиката на Съда, впрочем утвърдена с член 6, параграф 2 ЕС, както и с член 48 от Хартата, са признати в правния ред на Съюза. Предвид естеството на разглежданите нарушения, както и естеството и степента на строгост на свързаните с тях санкции, презумпцията за невинност се прилага именно към

приложимите спрямо предприятията производства относно нарушения на правилата за конкуренция, в резултат на които могат да бъдат наложени глоби или периодични парични санкции (вж. Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 115 и цитираната съдебна практика).

- 161 Противно на твърденията на жалбоподателите, Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не нарушава презумпцията за невинност.
- 162 Първо, както беше напомнено в точка 153 по-горе, сътрудничеството в рамките на това известие има изцяло доброволен характер за засегнатото предприятие. То не включва никакво задължение за дадено предприятие да представя доказателства за нарушението, в което е участвало.
- 163 Второ, Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не засяга задължението на Комисията, която трябва да докаже установените от нея нарушения, сочейки доказателства, годни да установят в достатъчна степен от правна страна съставомерността на нарушението. За да установи обаче съществуването на дадено нарушение, Комисията може да се позовава на всякакви полезни данни, с които разполага. Така, без да нарушава презумпцията за невинност, тя може да се позове не само на документи, които е събрала по време на проверките, извършени съгласно Регламенти № 17 и № 1/2003, или които е получила в отговор на исканията за предоставяне на информация на основание на посочените регламенти, но и на доказателства, които дадено предприятие ѝ е предоставило доброволно на основание на това известие.
- 164 От гореизложеното следва, че твърдението за нарушение, изведено от незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото то нарушавало презумпцията за невинност, също не може да се приеме.

По третото твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност

165 Жалбоподателите поддържат, че Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не е нито необходимо, нито подходящо и следователно нарушава принципа на пропорционалност. То не било необходимо, тъй като Регламент № 1/2003, и по-специално членове 18—21 от него, предоставят на Комисията достатъчно средства да извършва разследвания относно картелите. То също така не е подходящо и съразмерно. Всъщност, дори ако посоченото известие предоставя по-добри възможности за установяване на съществуването на картели, което е от общностен интерес, то възнаграждавало предприятията, които са нарушили член 81 ЕО, и ощетявало добросъвестните предприятия, тъй като възпрепятствало налагането на глоби на участвали в картел и възползвали се от това предприятия. Известието относно сътрудничеството от 2002 г. засягало също общностния интерес, който се състоял в налагането на санкции за нарушения на правото на конкуренцията.

166 Следва да се припомни, че принципът на пропорционалност, който съгласно постоянната съдебна практика е част от общите принципи на правото на Съюза, изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, преследвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (вж. Решение на Съда от 12 юли 2001 г. по дело *Jirres и др.*, C-189/01, *Rescueil*, стр. I-5689, точка 81 и цитираната съдебна практика).

167 Трябва да се напомни също, че по силата на Регламент № 1/2003 Комисията разполага с право на преценка при определяне на размера на глобите, с цел да насочи поведението на предприятията към спазване на правилата на конкуренция (вж. в този смисъл Решение по дело *Groupe Danone/Комисия*, точка 57 погоре, точка 134 и цитираната съдебна практика). Тъй като Известието относно

сътрудничеството от 2002 г. се вписва в политиката на Комисията за определяне на глоби за хоризонталните картели, нарушили член 81 ЕО, тази свобода на преценка следва да се вземе предвид при изследването на твърдението за нарушение, изведено от принципа на пропорционалност.

168 Налага се обаче констатацията, че Известието относно сътрудничеството от 2002 г. се явява подходящ и необходим инструмент за установяване на съществуването на тайни хоризонтални картели и следователно за насочване на поведението на предприятията към спазване на правилата на конкуренцията.

169 На практика, макар инструментите, предвидени в членове 18—21 от Регламент № 1/2003, включително исканията за предоставяне на информация и проверките, да представляват мерки, необходими за преследване на нарушенията на конкурентното право, следва да се посочи, че тайните картели често са трудни за откриване и разследване без сътрудничеството на засегнатите предприятия. При все че рискът от разкриване на картелно споразумение, по-специално в резултат на подаване на жалба пред Комисията или пред национален орган, да е винаги налице за страна по него, последната, ако иска да преустанови участието си в него, може да бъде разубедена да уведоми Комисията за споразумението поради високата глоба, която рискува да ѝ бъде наложена. Като предвижда освобождаване от глоба или значително намаляване на размера на глобата за предприятията, които предоставят на Комисията доказателства за съществуването на хоризонтални картелни споразумения, Известието относно сътрудничеството от 2002 г. цели да избегне разколебаването на такава страна да уведоми Комисията за съществуването на картел.

170 Доводът, според който Известието относно сътрудничеството от 2002 г. позволява да бъдат възнаградени някои предприятия, които са участвали в картели, забранени от член 81 ЕО, трябва да се отхвърли. Всъщност, както подчертава Комисията в параграф 4 от посоченото известие, „[п]олзата за потребителите и гражданите от увереността, че тайните картели ще бъдат разкрити и забранени, е много по-голяма от евентуалния интерес да се наложат имуществени

санкции на предприятията, които ѝ позволяват да разкрие и санкционира подобни практики“.

- 171 Следователно Известиеото относно сътрудничеството от 2002 г. не надхвърля явно пределите на подходящото и необходимото за постигането на законната цел, която преследва.
- 172 От горепосоченото следва, че твърдението за нарушение, изведено от незаконосъобразността на Известиеото относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото то нарушавало принципа на пропорционалност, е необосновано.

По четвъртото твърдение за нарушение, изведено от злоупотреба с правото на преценка

- 173 Според жалбоподателите, като приема Известиеото относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията е превишила предоставеното ѝ с член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент № 1/2003 право на преценка. Тази разпоредба възлагала на Комисията при определяне на размера на глобата да вземе предвид тежестта и продължителността на нарушението, което било невъзможно при едно „цялостно намаляване на наказанието“. Следователно буква А от Известиеото относно сътрудничеството от 2002 г. била незаконосъобразна, което води до незаконосъобразността на известиеото в неговата цялост.
- 174 Следва да се напомни, че съгласно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 „[с] решение Комисията може да налага санкции на предприятия [...], когато умишлено или поради небрежност [...] нарушават член 81 или 82 от [Договора]“.

От самия текст на тази разпоредба следва, че Комисията има правото, но не и задължението да наложи глоба на предприятие, извършило нарушение на член 81 ЕО.

- 175 Освен това член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент № 1/2003 не изброява изчерпателно критериите, за които Комисията може да държи сметка при определяне размера на глобата. Следователно поведението на предприятието в хода на административното производство може да представлява част от критериите, които следва да се отчитат при определяне размер на глобата (вж. в този смисъл Решение по дело Finnboard/Комисия, точка 157 по-горе, точка 56 и цитираната съдебна практика).
- 176 Следователно, без да превишава правомощията си по Регламент № 1/2003, в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията е създала правила за поведение, предназначени да я напътстват при упражняването на правото ѝ на преценка в областта на определянето на размера на глобите, чиято цел е да се вземе предвид по-специално поведението на предприятията в хода на административното производство и така да гарантира по-добре равното третиране на засегнатите предприятия (вж. в този смисъл Решение по дело Finnboard/Комисия, точка 157 по-горе, точка 57).
- 177 От това следва, че последното твърдение за нарушение също е неоснователно.
- 178 От всичко гореизложено следва, че възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По правното основание, изведено от характера на конфискация на обжалваното решение, което е в нарушение на международното право

По допустимостта

- 179 Комисията подчертава, че правното основание, изведено от характера на конфискация на обжалваното решение, което е в нарушение на международното право, не отговаря на изискванията на член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник и следователно е недопустимо. От фактическа гледна точка жалбата не съдържа никакво изложение, от което да е видно, че наложените глоби действително имат драматични последици върху икономическото оцеляване на дъщерните дружества на Schindler Holding. От правна гледна точка жалбоподателите не посочвали приложимите договори или нормите, които били нарушени.
- 180 Следва да се напомни, че по силата на член 21, първа алинея от Статута на Съда, приложим към производството пред Общия съд съгласно член 53, първа алинея от същия статут и на член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник, исковата молба или жалбата в частност трябва да съдържа кратко изложение на изложените правни основания. Тези указания трябва да са достатъчно ясни и точни, за да се позволи на ответника да подготви защитата си, а на Общия съд — да се произнесе по иска или жалбата, ако е необходимо, без да разполага с други данни. С оглед на гарантиране на правната сигурност и на доброто правораздаване, за да е допустим(а) искът или жалбата, е необходимо съществените правни и фактически обстоятелства, на които те се основават, да следват поне обобщено, но по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба или жалба (Решение на Общия съд от 6 май 1997 г. по дело *Guérin automobiles/Комисия*, T-195/95, Recueil, стр. II-679, точка 20, Решение на Общия съд от 25 май 2004 г. по дело *Distilleria Palma/Комисия*, T-154/01, Recueil, стр. II-1493, точка 58 и Решение на Общия съд от 12 март 2008 г. по дело *European Service Network/Комисия*, T-332/03, непубликувано в Сборника, точка 229).

- 181 В настоящия случай жалбоподателите са изложили достатъчно ясно и точно, че налагането на глобите на Schindler с обжалваното решение има характер на конфискация и нарушава международното право.
- 182 Комисията не може да критикува факта, че жалбата не посочва приложимите договори. Всъщност в жалбата си жалбоподателите не са посочили никакво нарушение на двустранно или многостранно споразумение за защитата на инвестициите. Те се позовават единствено на съществуването на такива споразумения, за да докажат съществуването на норма от обичайното международно право, която била нарушена в конкретния случай. Така в жалбата си жалбоподателите обясняват, че дори да не съществува общо споразумение за защита на инвестициите между Европейската общност и Швейцария, забраната за отчуждаване без обезщетяване на чуждестранни инвеститори, установена в обичайното международно право, не можела да бъде сериозно засегната. Противно твърдяното от Комисията, нарушената норма, а именно норма на обичайното международно право, била ясно посочена в жалбата.
- 183 Освен това жалбоподателите обясняват, че характерът на конфискация на наложените глоби се свързва със значителното обезценяване на инвестициите на Schindler в Белгия, Люксембург и Нидерландия. Според жалбоподателите сериозното обезценяване на имуществото на Schindler Holding се проявявало при сравняването на глобите със собствените му средства, годишния оборот и резултата от стопанската година на Schindler Белгия, Schindler Люксембург и Schindler Нидерландия.
- 184 От всичко гореизложено следва, че настоящото правно основание съответства на разпоредбите, посочени в точка 180 по-горе. Следователно то е допустимо.

По същество

- 185 Жалбоподателите посочват, че защитата на чуждестранните инвестиции е закрепена в многобройни двустранни и многостранни споразумения за защита на инвестициите. По силата на тези споразумения притежаването на части от задгранично предприятие от друга държава попадало в обхвата на понятието за инвестиции и се ползвало от защита, която, от една страна, не позволявала отчуждаването, освен при спазването на много строги условия, и от друга страна, изисквала чуждестранните инвеститори да бъдат третирани лоялно и справедливо в държавата, в която инвестират. Подобна защита била призната и от обичайното международно право.
- 186 Глобите, наложени на дружеството по швейцарското право Schindler Holding, били от гледна точка на икономическото си действие равностойни на отчуждаване на инвестициите на Schindler Holding в Белгия, Люксембург и Нидерландия, което противоречи на международното право. Въпреки че наложената глоба не съставлява формално отчуждаване, тя все пак представлявала фактическо обезценяване, доколкото инвестициите на Schindler Holding в Белгия, Люксембург и Нидерландия се обезценили в значителна степен. Сериозното обезценяване на имуществото на Schindler Holding се проявявало при сравняването на глобите със собствените му средства, годишния оборот и резултата от стопанската година на Schindler Белгия, Schindler Люксембург и Schindler Нидерландия.
- 187 Следва да се напомни, че правомощията на Общността трябва да се упражняват при спазване на международното право (вж. Решение на Съда от 3 септември 2008 г. по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, С-402/05 Р и С-415/05 Р, Сборник, стр. I-6351, точка 291 и цитираната съдебна практика).
- 188 Правото на собственост е защитено не само от международното право, но е част и от общите принципи на правото на Съюза (вж. Решение по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, точка 187 по-горе, точка 355

и цитираната съдебна практика). След като обаче предимството на международното право спрямо правото на Съюза не се разпростира върху първичното право, и по-специално върху общите принципи, част от които са основните права (Решение по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, точка 187 по-горе, точка 308), е уместно в рамките на настоящото правно основание да се разгледа дали наложените на Schindler Holding глоби засягат основното право на защита на собствеността.

- 189 В това отношение следва да се напомни, че правото на собственост не е абсолютно, а трябва да се разглежда във връзка с функцията му в обществото. Следователно могат да се налагат ограничения върху упражняването на правото на собственост, при условие че тези ограничения действително отговарят на преследваните от Общността цели от общ интерес и не представляват по отношение на преследваната цел непропорционална и нетърпима намеса, която би могла да накърни самата същност на гарантираното по този начин право (Решение на Съда от 11 юли 1989 г. по дело Schröder HS Kraftfutter, 265/87, Recueil, стр. 2237, точка 15, Решение на Съда по дело Германия/Съвет, точка 144 по-горе, точка 78 и Решение на Съда по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, точка 187 по-горе, точка 355).
- 190 Член 3, параграф 1, буква ж) ЕО предвижда, че за постигане на целите на Общността, дейността ѝ включва „система, която да гарантира ненарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар“. От това следва, че прилагането на членове 81 ЕО и 82 ЕО съставлява един от аспектите на общностния обществен интерес. Следователно в приложение на тези членове могат да се налагат ограничения в упражняването на правото на собственост, при условие че не са несъразмерни и не засягат самата същност на това право (Решение на Общия съд от 23 октомври 2003 г. по дело Van den Bergh Foods/Комисия, T-65/98, Recueil, стр. II-4653, точка 170).
- 191 Ето защо следва да се разгледа дали наложените на Schindler Holding глоби съставляват несъразмерна и нетърпима намеса, която засяга самата същност на основното право на защита на собствеността.

- 192 Първо, следва да се приеме за установено, че обжалваното решение не засяга структурата на собствеността на Schindler.
- 193 Второ, ако плащането на глобата безспорно засяга имуществената стойност на дружеството длъжник, в настоящия случай не може да се приеме, че наложените на Schindler Holding и дъщерните му дружества глоби са изчерпали изцяло стойността на тези дружества. Всъщност, както става ясно от преписката, съвкупността от наложените в обжалваното решение глоби на дружествата от групата Schindler не достига тавана от 10 % от консолидирания оборот на Schindler Holding през стопанската година, предхождаща датата на обжалваното решение. Таванът от 10 %, предвиден в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, цели обаче именно да защити предприятията срещу прекомерно високо равнище на глобата, което би могло да застраши тяхната икономическа същност (Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-71/03, T-74/03, T-87/03 и T-91/03, непубликувано в *Resueil*, точка 389).
- 194 Трето, доколкото жалбоподателите критикуват налагането на прекомерни глоби на дъщерните дружества в четирите посочени държави, следва да се посочи, че в обжалваното решение за всяко нарушение Schindler Holding е осъдено солидарно със съответното дъщерно дружество да заплати глобата (вж. също точки 63—91 по-горе). Както подчертава Комисията, определянето на съответната част от глобата на дружествата, принадлежащи към една и съща група и солидарно отговорни за плащането на една и съща глоба, зависи от тях самите. Следователно обжалваното решение не засяга непременно стойността на инвестициите, които Schindler Holding притежава в тези дъщерни дружества.
- 195 Четвърто, доколкото жалбоподателите осъждат налаганите глоби като прекомерни спрямо оборота и годишната печалба на засегнатите дъщерни дружества, тези доводи се бъркат с правното основание, изведено от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото с него се ангажира солидарната отговорност на Schindler Holding. Всъщност ако националните дъщерни дружества не

съставляват заедно със Schindler Holding едно предприятие в смисъл на икономическа единица, отговорна за санкционираните нарушения, наложените в настоящия случай глоби биха могли да засегнат правото на собственост. Във всички случаи тези глоби били незаконосъобразни, доколкото нарушавали член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003. Както обаче следва от точки 63—91 по-горе, Комисията правилно е вменила отговорността за нарушенията на засегнатите национални дъщерни дружества на Schindler Holding.

196 Следователно настоящото правно основание трябва да се отхвърли

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на задължението за мотивиране при определяне на началния размер на глобите

Предварителни бележки

197 В началото следва да се напомни, че от постоянната съдебна практика следва, че Комисията разполага с широко право на преценка по отношение на методиката за изчисляване на глобите. Тази методика, описана в Насоките от 1998 г., съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията да упражни правото си на преценка в съответствие с разпоредбите на член 23, параграф 2 от Регламент № 1 (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Papierfabrik August Koehler и др./Комисия, С-322/07 Р, С-327/07 Р и С-338/07 Р, Сборник, стр. I-7191, точка 112, както и цитираната съдебна практика).

- 198 Тежестта на нарушенията на правото на Съюза в областта на конкуренцията трябва да се установява въз основа на голям брой фактори, като например обстоятелствата по случая, неговият контекст и възпиращото действие на глобите, без обаче да има установен обвързващ или изчерпателен списък на критерии, които задължително трябва да бъдат взети предвид (Решение на Съда по дело Archer Daniels Midland/Комисия, точка 106 по-горе, точка 72 и Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Pруm и Pруm Consumer/Комисия, С-534/07 P, Сборник, стр. I-7415, точка 54).
- 199 Както бе посочено в точка 24 по-горе, в случая Комисията е определила размера на глобите, като е приложила установения в Насоките от 1998 г. метод.
- 200 Независимо че не могат да се разглеждат като правна норма, която администрацията във всеки случай е длъжна да спазва, Насоките съдържат правило за поведение, указващо практиката, която трябва да се следва, от което в конкретен случай администрацията не може да се отклони, без да изложи съответстващи на принципа на равно третиране съображения (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 209 и цитираната съдебна практика и Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Carbone Lorraine/Комисия, T-73/04, Сборник, стр. II-2661, точка 70).
- 201 Както бе посочено в точка 135 по-горе, като приема такива правила за поведение и като обявява посредством публикуването им, че ще ги прилага занапред към съответните случаи, Комисията се самоограничава при упражняването на правото си на преценка и не може да се отклони от тези правила, за да не бъде санкционирана евентуално за нарушение на общи принципи на правото като принципите на равно третиране или на защита на оправданите правни очаквания (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 211 и цитираната съдебна практика и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 71).

- 202 Освен това Насоките от 1998 г. определят общо и абстрактно методологията, която Комисията си е наложила за целите на определянето на размера на глобите, и следователно гарантират правната сигурност на предприятията (Решение по дело *Dansk Røginindustri* и др./Комисия, точка 88 по-горе, точки 211 и 213).
- 203 Накрая, следва да се напомни, че Насоките от 1998 г. предвиждат, на първо място, преценка на тежестта на самото нарушение, въз основа на която може да се определи общ начален размер на глобата (точка 1 А, втора алинея). На второ място, тежестта на нарушението се анализира с оглед на характеристиките на извършените нарушения и характеристиките на съответното предприятие, и по-специално на неговата големина и на положението му на съответния пазар, което може да доведе до претегляне на началния размер, до разпределяне на предприятията в категории и до определяне на специфичен начален размер (точка 1 А, от трета до седма алинея).

Обжалваното решение

- 204 На първо място, в раздела от обжалваното решение, посветен на тежестта на нарушенията (раздел 13.6.1), Комисията успоредно разглежда четирите нарушения, установени в член 1 от същото решение, по съображение че те „имат някои общи характеристики“ (съображение 657 от обжалваното решение). Този раздел се състои от три подраздела, първият от които е озаглавен „Характер на нарушенията“ (подраздел 13.6.1.1), вторият, „Обхват на съответния географски пазар“ (подраздел 13.6.1.2), а третият — „Извод за тежестта на нарушението“ (подраздел 13.6.1.3).

205 В подраздела, озаглавен „Характер на нарушенията“, и по-точно в съображения 658 и 659, Комисията пояснява следното:

„658 Разглежданите в настоящото решение нарушения съставляват преди всичко тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжане и модернизация). Такива хоризонтални ограничения поради самото си естество са сред най-тежките нарушения на член 81 [ЕО]. Разглежданите по това дело нарушения изкуствено са лишили клиентите от предимствата, които биха очаквали да получат при конкретно конкурентно предлагане. Важно е да се отбележи, че някои от манипулираните проекти са били възлагани чрез обществени поръчки, финансирани от данъците и реализирани именно с цел да се съберат конкурентни оферти в частност с добро съотношение между качество и цена.

659 Като се оценява тежестта на всяко нарушение, критерият за неговата цел по правило е по-важен от критерия за резултатите му, особено когато, както в случая, споразуменията водят до много тежки нарушения като определянето на цени и подялбата на пазара. Резултатът от споразумението по принцип не е решаващ критерий за оценката на тежестта на нарушението“.

206 Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви били релевантните параметри на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“ (съображение 660 от обжалваното решение). Въпреки това тя счита, че „[...] очевидно нарушенията са имали действително отражение“, и в това отношение пояснява, че „[с]амият факт, че

членовете на картела са изпълнявали различни антиконкурентни договорености, сочи наличието на отражение върху пазара, макар че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като не е известно например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си“ (съображение 660 от обжалваното решение). В същото съображение Комисията добавя, че „[в]исокият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това“.

207 В съображения 661—669 от обжалваното решение Комисията отговаря на доводите, които жалбоподателите излагат в хода на административното производство, за да докажат ограниченото въздействие на нарушенията върху пазара.

208 В подраздела, озаглавен „Обхват на съответния географски пазар“, и по-точно в съображение 670 от обжалваното решение, Комисията посочва, че „[р]азглежданите в [обжалваното] решение картели обхващат цялата територия съответно на Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия“ и че „[к]акто ясно следва от съдебната практика, всеки национален географски пазар, който обхваща цялата територия на една държава членка, сам по себе си е съществена част от общия пазар“.

209 В подраздела, озаглавен „Извод за тежестта на нарушението“, и по-точно в съображение 671 от обжалваното решение, Комисията посочва, че всеки адресат е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО, „[к]ато се има предвид характерът на нарушенията и за фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия)“. Комисията заключава, че „поради тези фактори нарушенията следва да се разглеждат като много сериозни, въпреки че не може да се определи действителното им отражение“.

- 210 На второ място, в раздела от обжалваното решение, озаглавен „Диференциран подход“ (раздел 13.6.2), Комисията определя началния размер на глобата за всяко предприятие, участвало в различните картели (вж. точки 27—30 по-горе), като взема предвид, видно от съображение 672 от същото решение, „ефективния икономически капацитет на нарушителите да причинят значителна вреда на конкуренцията“. В съображение 673 от обжалваното решение Комисията пояснява, че „[з]а тази цел предприятията са разпределени в няколко категории в зависимост от оборота, реализиран в сектора на асансьорите и/или ескалаторите, включително, в съответните случаи, в сектора на услугите за поддържане и модернизация“.

По квалификацията на нарушенията като „много сериозни“

- 211 На първо място, жалбоподателите изтъкват, че преценката на Комисията за тежестта на нарушенията е погрешна. Според жалбоподателите Комисията възприела общ подход по отношение на квалификацията на нарушенията като „много сериозни“, без да вземе предвид, от една страна, факта, че споразуменията в съответните държави членки са структурирани по много различен начин, нито, от друга страна, действителното отражение на нарушенията. Това отражение обаче било минимално.
- 212 По този начин жалбоподателите се позовават на спада в цените на германския и люксембургския пазар, на колебанията на пазарните дялове на германския, белгийския и люксембургския пазар, на неефективността и на неспазването на споразуменията на германския, белгийския, люксембургския и нидерландския пазар или на факта, че картелите в Люксембург и Нидерландия се отнасяли само до определени проекти. Освен това жалбоподателите изтъкват, че в Германия Schindler участва само в областта на ескалаторите. Накрая, картелът в Люксембург трябвало според практиката на вземане на решения на Комисията да бъде квалифициран като „сериозен“, предвид факта че засяга само една малка държава членка.

- 213 Следва да се припомни, че в точка 1А, първа и втора алинея от Насоките се посочва следното за преценката на тежестта на нарушението:

„При оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъде взет предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, където това може да бъде определено, а също така да бъде взет предвид и размерът на съответния географски пазар.

Така нарушенията ще следва да бъдат класифицирани в следните три категории: незначителни нарушения, сериозни нарушения и много сериозни нарушения“.

- 214 Съгласно точка 1 А, първа алинея от Насоките от 1998 г. при преценката на тежестта на нарушението Комисията трябва провери действителното му отражение върху пазара само ако то видимо може да бъде определено (вж. в този смисъл Решение по дело Ргум и Ргум Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точка 74 и цитираната съдебна практика, Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 118 по-горе, точка 143 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 216).
- 215 Съгласно постоянната съдебна практика, за да прецени действителното отражение на дадено нарушение върху пазара, Комисията трябва да вземе предвид конкуренцията, която по принцип би съществувала, ако не беше извършено нарушението (вж. Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 83 и цитираната съдебна практика).
- 216 В случая в съображение 660 от обжалваното решение Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е [било] невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви биха били релевантните параметри

на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“. Въпреки че в съображение 660 от обжалваното решение Комисията приема за очевидно, че картелите са имали действително отражение, тъй като самият факт на осъществяването им сочи наличието на отражение и въпреки че в съображения 661—669 Комисията отхвърля доводите, с които съответните предприятия се опитват да докажат ограничените последици от картелите, трябва да се констатира, че всъщност при преценката на тежестта на нарушенията в обжалваното решение не е взето предвид евентуалното им отражение върху пазара.

217 В този смисъл в съображение 671 от обжалваното решение Комисията обосновава извода си за тежестта на нарушенията само с характера на тези нарушения и географския им обхват. В това съображение Комисията всъщност заключава, че „[к]ато се има предвид характерът на нарушенията и фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия) [...], [трябва да се приеме, че] всеки от адресатите е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО“.

218 Налага се констатацията, че жалбоподателите не доказват, че действителното отражение на картелите в случая е било определяемо, като само подчертават в писмената си реплика, че съществували различни научни методи, които позволяват да се изчисли икономическото отражение на даден картел, но се ограничават до твърдението, че последиците били непременно ограничени. В това отношение посочените от жалбоподателите обстоятелства, свързани с понижаването на цените, колебанията на пазарните дялове или неспазването или неэффективността на споразуменията (вж. точка 212 по-горе), дори да се приеме, че са доказани, не позволяват да се направи изводът, че последиците от картелите били определяеми върху съответните пазари, още повече че жалбоподателите не оспорват твърденията на Комисията, че в настоящия случай е невъзможно да се определят с достатъчна сигурност параметрите на конкуренцията, които биха били приложими, ако не бяха извършени нарушенията.

- 219 При тези условия жалбоподателите не са доказали, че в настоящия случай Комисията е длъжна съгласно Насоките от 1998 г. и съдебната практика, посочена в точка 214 по-горе, да вземе предвид действителното отражение на нарушенията, за да прецени тяхната тежест.
- 220 Освен това, дори да се приеме, че действителното отражение на нарушенията е могло да бъде определено и че доводите на жалбоподателите, възпроизведени в точки 211 и 212 по-горе, са били обосновани, доколкото доказвали ограничено въздействие на картелите върху посочените пазари, се налага констатацията, че квалифицирането на настоящите нарушения като „много сериозни“ не е неподходящо.
- 221 Първо, трябва да се посочи, че независимо от твърдяната различна структура на картелите, по своя характер установените в обжалваното решение нарушения са сред най-сериозните нарушения на член 81 ЕО, тъй като имат за предмет „тайно споразумение между конкуренти да си поделят пазарите или да замразят пазарните си дялове, като си разпределят проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и да не се конкурират помежду си във връзка с поддържането и модернизацията на асансьори и ескалатори (с изключение на Германия, където дейността по поддържане и монтаж не е предмет на обсъждане между членовете на картела)“ (съображение 658 от обжалваното решение). В това отношение съгласно Насоките от 1998 г. „много сериозните“ нарушения се състоят главно в хоризонтални картелни ограничения, като ценови картели и квоти за разделяне на пазара или други практики, които излагат на опасност правилното функциониране на единния пазар. Тези нарушения са и сред примерите за картели, които изрично са обявени за несъвместими с общия пазар в член 81, параграф 1, буква в) ЕО. Освен неблагоприятната промяна за конкуренцията, до която водят, тези картели, задължавайки страните по тях да използват отделни пазари, често разделени от националните граници, водят до изолирането на тези пазари в противоречие с основната цел на Договора за ЕО за интеграция на общността пазар. Нарушения от този тип, в частност когато става въпрос за хоризонтални картелни споразумения, се квалифицират в съдебната практика като „особено сериозни“ или като „явни нарушения“ (вж. в този

смисъл Решение на Общия съд от 6 април 1995 г. по дело Tréfilunion/Комисия, T-148/89, Recueil, стр. II-1063, точка 109, Решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, Recueil, стр. II-3141, точка 136 и Решение на Общия съд от 18 юли 2005 г. по дело Scandinavian Airlines System/Комисия, T-241/01, Recueil, стр. II-2917, точка 85).

222 Второ, от постоянната съдебна практика следва, че резултатът от дадена антиконкурентна практика не е определящ критерий при преценката на тежестта на нарушението. Наличието на умисъл може да има по-голямо значение от резултатите, особено когато се отнася до сериозни по своята същност нарушения като разпределянето на пазари (Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, C-194/99 P, Recueil, стр. I-10821, точка 118, Решение на Съда по дело Prum и Prum Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точка 96, Решение на Общия съд от 13 декември 2001 г. по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, T-45/98 и T-47/98, Recueil, стр. II-3757, точка 199 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 95 по-горе, точка 251).

223 Характерът на нарушението е от първостепенно значение, по-специално за квалификацията на нарушенията като „много сериозни“. От описанието на много сериозните нарушения в Насоките следва, че споразумения или съгласувани практики, насочени по-конкретно, както в настоящия случай, към разпределяне на пазари, могат да бъдат квалифицирани като „много сериозни“ само въз основа на характера им, без да е необходимо подобно поведение да има определено отражение или географски обхват (вж. в този смисъл Решение по дело Prum и Prum Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точка 75). Този извод се потвърждава от факта, че макар описанието на сериозните нарушения изрично да посочва отражението върху пазара и последиците в обширни области от общия пазар, описанието на много сериозните нарушения, обратно, не посочва никакво изискване за действително отражение върху пазара, нито за пораждаване на последици в конкретна географска област (вж. в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 171 и цитираната съдебна практика). В този смисъл следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че в настоящия случай става въпрос не за разпределяне

на пазари, а „главно за споразумения за квоти“ — замразяване на пазарните дялове, включващо непременно предварително разпределение на разглежданите пазари.

- 224 Следователно с оглед на предмета си посочените в обжалваното решение нарушения са по своя характер много сериозни, дори да трябва да се установи, че картелите не засягали целия пазар на съответните стоки и не са произвели всички очаквани резултати.
- 225 Освен това, като се има предвид, че практиката на Комисията при вземане на решения не е част от правната уредба за глобите в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл решения на Съда от 21 септември 2006 г. по дело JCB Service/Комисия, С-167/04 Р, Recueil, стр. I-8935, точки 201 и 205, Решение на Съда от 7 юни 2007 г. по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, С-76/06 Р, Сборник, стр. I-4405, точка 60 и Решение на Съда по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 92), и предвид изследването, направено в точки 221—224 по-горе, следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, изведен от практиката по приемане на решения на Комисията, че нарушението в Люксембург трябвало да бъде квалифицирано като „сериозно“ с оглед малкия размер на тази държава членка. В това отношение следва да се отбележи също, че именно отчитането на „[р]азмера на люксембургския пазар по отношение на другите държави членки“ (съображение 666 от обжалваното решение) е довело Комисията до решението да определи общ първоначален размер на глобата за това нарушение, представляващ половината от минималния праг от 20 милиона евро, който е обикновено предвиден в Насоките за такъв вид много сериозно нарушение (вж. точка 1 А, втора алинея, третото тире от Насоките от 1998 г.).
- 226 Накрая, дори да се приеме, че Комисията е трябвало да вземе предвид факултативен фактор като отражението на нарушението върху пазара, и че тя следователно е трябвало да представи в обжалваното решение конкретни, достоверни и достатъчни индикации, които да позволяват да се прецени действителното въздействие, което нарушението е могло да има с оглед на конкуренцията на пазара

(Решение по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точка 82), следва да се посочи, че във всеки случай тя е изпълнила задължението си.

227 Всъщност от обжалваното решение става ясно, че по отношение на нарушението в Белгия Комисията по-специално е установила, че антиконкурентните споразумения се отнасят до всички сегменти на пазара на асансьори и ескалатори, независимо от размера на проекта, и че предвид високия общ пазарен дял на засегнатите предприятия (съображение 50 от обжалваното решение), рискът те да се сблъскат с конкурентния натиск на по-малките предприятия за асансьори и ескалатори, които, ако оказваха отражение върху пазара, биха им попречили да определят свръхконкурентни цени (съображение 662 от обжалваното решение), е малък. Освен това Комисията отбелязва, че представители на четирите предприятия са се срещали редовно (съображения 153 и 160 от обжалваното решение), поддържали са и редовна телефонна връзка по повод на специфични проекти (съображение 153 от обжалваното решение) и са предвидили механизъм за обезщетяване в случай на разминаване между уговорените и действителни пазарни дялове (съображения 162 и 175 от обжалваното решение). От друга страна, били са изготвяни списъци на проектите, които са позволявали на съответните предприятия постоянно да проверяват и да се уверяват, че всяко от тях изпълнява задълженията си, както и да могат да извършват необходимите промени, когато предварителните договорености не са спазени напълно (съображение 166 от обжалваното решение). Също така са били предприемани целенасочени мерки, за да се прикрият споразуменията (съображение 153 от обжалваното решение).

228 Що се отнася до нарушението в Германия, Комисията в частност посочва, че погледнато спрямо обема на съответните пазари, участниците в картела реализират над 60% от продажбите на асансьори и държат близо 100% от пазара на ескалатори (съображения 51 и 232 от обжалваното решение) и че целта на картела е била да се замразят съответните пазарни дялове на участващите предприятия (съображение 236 и сл. от обжалваното решение). Комисията също така подчертава честотата на срещите (съображения 217 и 218 от обжалваното решение) и

взетите от участниците предпазни мерки за прикриване на контактите им (съображения 219—221 от обжалваното решение).

229 По отношение на нарушението в Люксембург Комисията е установила, че предприятията, участвали в споразуменията, са реализирали почти 100 % от общите продажби на асансьори и ескалатори през 2003 г., отбелязвайки, че местните дъщерни дружества на Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp са единствените установени в Люксембург доставчици на ескалатори (съображение 52 от обжалваното решение). Тя подчертава също честотата на срещите (съображение 302 от обжалваното решение), предпазните мерки, за да прикрият срещите и контактите (съображения 304—307 от обжалваното решение) и съществуването на механизъм за обезщетение (съображения 317 и 336 от обжалваното решение).

230 Накрая, по отношение на нарушението в Нидерландия Комисията отбелязва високия общ пазарен дял на участниците в картела (съображение 53 от обжалваното решение). Тя е подчертала също честотата на срещите между участниците (съображения 383 и 397—401 от обжалваното решение), реда за разпределяне, изработен от участниците (съображение 411 и сл. от обжалваното решение), предпазните мерки, предприети за да се прикрият контактите между участниците (съображение 391 от обжалваното решение) или съществуването de facto на механизъм за обезщетение (съображение 434 от обжалваното решение).

231 Така в съображение 660 от обжалваното решение Комисията прави извода, че фактът, че са били приложени различните антиконкурентни споразумения, предполагал сам по себе си отражение върху пазара, макар да е трудно да се определи действителният резултат, тъй като не е възможно да се установи по-специално дали и колко други проекти са били манипулирани, нито колко проекти са могли да бъдат разпределени между членовете на картела, без да са необходими контакти между тях. Комисията добавя, че високите общи пазарни дялове на конкурентите са показателни за вероятните антиконкурентни резултати и

че относителната стабилност на тези пазарни дялове по време на нарушенията потвърждавала тези резултати.

- 232 От всичко гореизложено става ясно, че доводите на жалбоподателите, възпроизведени в точки 211 и 212 по-горе, не са в състояние да засегнат законосъобразността на квалифицирането на установените в член 1 от обжалваното решение нарушения като „много сериозни“ и трябва да се отхвърлят.
- 233 На второ място, жалбоподателите смятат, че Комисията не зачита презумпцията за невинност, като оставя върху съответните предприятия тежестта да докажат липсата на отражение на картела им върху пазара.
- 234 Налага се констатацията, че съгласно точка 1 А от Насоките от 1998 г. Комисията трябва да докаже действителното отражение на картела, когато то може да бъде определено. В настоящия случай обаче в съображение 660 от обжалваното решение Комисията приема, че действителното отражение не може да бъде определено, без жалбоподателите да са оспорили валидно тази преценка (вж. точки 211—232 по-горе).
- 235 При тези условия фактът, че действителното отражение на нарушенията не е взето предвид, не може да доведе до нарушение на презумпцията за невинност, след като в настоящия случай, съгласно точка 1 А от Насоките от 1998 г. тежестта на нарушенията може да бъде определена, без да е необходимо установяването на такова отражение.
- 236 Следователно доводът, изведен от нарушение на презумпцията за невинност, не може да бъде приет.

237 Ето защо всички твърдения за нарушения относно квалифицирането на нарушенията като „много сериозни“ трябва да се отхвърлят.

По твърдяната незаконосъобразност на началния размер на глобите

238 Жалбоподателите подчертават, че Комисията е нарушила точка 1 А от Насоки-те от 1998 г., тъй като, за да определи основния размер на глобите, не е взела предвид в обжалваното решение каква част от пазара се контролира от разглеж-даните предприятия и е засегната от споразуменията. Жалбоподателите се по-зовават също на липсата на пропорционалност и съгласуваност на основните размери на глобите спрямо размера на съответния пазар и оборота на дъщерни-те дружества на Schindler. В писмената си реплика жалбоподателите са изтъкна-ли и че независимо от квалификацията на нарушенията като „много сериозни“, представените в точки 211 и 212 по-горе доводи обосновават намаление на на-чалните размери на глобите. Те смятат също, че Комисията не е направила дос-татъчно разграничение между засегнатите предприятия. В отговор на въпрос в хода на съдебното заседание относно обхвата на правното им основание жалбо-подателите уточняват, че противно на посоченото в писмените им становища, техните твърдения за нарушения се отнасят не до основните, а до началните размери на глобите.

239 По отношение по-специално на нарушението в Люксембург жалбоподателите смятат, че началният размер на глобата от 10 милиона евро е непропорционален, тъй като представлявал почти една трета от обема на люксембургския пазар, засегнат от картела. Жалбоподателите добавят, че този размер [*поверително*]¹. По отношение на картела в Германия специфичният начален размер съот-ветствал на [*поверително*]. Накрая, по отношение на картела в Нидерландия

1 – Заличени поверителни данни.

жалбоподателите изтъкват прекомерността на специфичния начален размер на глобата, който представлявал [*поверително*], при положение че Schindler държало само малка част от пазара в Нидерландия.

240 Както бе напомянато в точка 203 по-горе, Насоките от 1998 г. предвиждат, на първо място, преценка на тежестта на нарушението като такова, въз основа на която може да бъде определен общ начален размер (точка 1 А, втора алинея). На второ място, тежестта се анализира с оглед на характеристиките на съответното предприятие, и по-специално на неговата големина и на положението му на съответния пазар, което може да доведе до претегляне на началния размер, до разпределяне на предприятията в категории и до определяне на специфичен начален размер (точка 1 А, от трета до седма алинея) (Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 73).

241 В това отношение най-напред следва да се приеме, че твърденията за нарушения на жалбоподателите, изведени от нарушение на Насоките от 1998 г. или на принципа на пропорционалност по отношение на несъобразяването на размера на засегнатите от споразуменията пазари и по отношение на липсата на съгласуваност на началните размери на глобите предвид размера на разглежданите пазари, засягат общите начални размери на глобите, тъй като се отнасят до самата тежест на нарушенията. Същото се отнася до твърденията за нарушения, изведени от структурата на споразуменията или от тяхното ограничено отражение, които, макар да са повдигнати с цел оспорване на квалификацията на нарушенията като „много сериозни“, според жалбоподателите обосновавали намаляването на началните размери на глобите. По-нататък, твърденията за нарушения на жалбоподателите, изведени от липсата на пропорционалност на началните размери на глобите и от липсата на съгласуваност предвид оборота на дъщерните дружества на Schindler или от недостатъчния диференциран подход между съответните предприятия, се отнасят до определянето на специфичните начални размери на глобите, тъй като засягат класифицирането на предприятията в категории. Накрая, жалбоподателите изтъкват правно основание, изведено от липсата на мотиви в обжалваното решение по отношение на определянето на началния размер на глобите.

— По твърдяната липса на мотиви

- 242 В писменото си становище жалбоподателите поддържат, че основните размери на глобите, приети в обжалваното решение, не са мотивирани. Както обаче бе посочено в точка 238 по-горе, от обясненията им в хода на съдебното заседание става ясно, че твърдението им за нарушение се отнася до липсата на мотиви относно началните размери на глобите. Жалбоподателите не били в състояние да проверят въз основа на кои принципи и на какво фактическо основание те били определени. Началните размери на глобите представлявали отправна точка за последващи изчисления, така че придирчивостта, с която Комисията изчислявала увеличението и намаленията на началния размер, се обезсмисляла, ако този размер бил произволно определян.
- 243 От постоянната съдебна практика следва, че съществените процесуални изисквания, каквото е задължението за представяне на мотиви, са изпълнени, когато Комисията посочи в своето решение фактите, въз основа на които е преценила тежестта и продължителността на нарушението, без да е необходимо да прави детайлно изложение или да включи цифровите данни, свързани с начина на изчисляване на глобата (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Cascades/Комисия*, C-279/98 P, Recueil, стр. I-9693, точка 44, Решение на Съда по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, точка 149 по-горе, точки 463 и 464 и Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело *BASF/Комисия*, T-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 131).
- 244 Комисията обаче посочва най-напред, в съображения 657—671 от обжалваното решение, че началните размери на глобите са били определени според характера на нарушението и размера на съответния географски пазар. Освен това от съображения 672—685 от обжалваното решение следва, че Комисията е анализирала тежестта на нарушенията спрямо характеристиките на участниците, като за всяко нарушение е приложила диференциран подход по отношение на съответните предприятия в зависимост от оборота на стоките, предмет на картела в засегнатата от нарушението държава.

245 Фактите, позволили на Комисията да прецени тежестта на установените нарушения, са изложени достатъчно ясно в обжалваното решение. При тези условия твърдението за нарушение, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да се отхвърли.

— По общите начални размери на глобите

246 На първо място, трябва да се подчертае, че жалбоподателите не оспорват законсъобразността на изложената в точка 1 А от Насоките от 1998 г. методология за определянето на общия начален размер на глобите. Посочената методология обаче следва логиката на стандартното определяне, при която общият начален размер на глобата, определен в зависимост от тежестта на нарушението, се изчислява в зависимост от характера и географския обхват на нарушението, както и от действителното отражение на нарушението върху пазара, когато то може да бъде определено (Решение на Общия съд по дело BASF/Комисия, точка 243 по-горе, точка 134 и Решение на Общия съд от 6 май 2009 г. по дело Wieland-Werke/Комисия, T-116/04, Сборник, стр. II-1087, точка 62).

247 Освен това обемът на съответния пазар по принцип не е задължителен критерий, а само един от релевантните критерии при преценката на тежестта на нарушението, като освен това съгласно съдебната практика Комисията не е длъжна да определя съответния пазар или да преценява обема му, когато разглежданото нарушение има антиконкурентна цел (вж. в този смисъл Решение по дело Ругм и Ругм Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точки 55 и 64). За да определи общия начален размер на глобата, Комисията може, но не е длъжна да вземе предвид обема на пазара, на който е извършено на нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 243 по-горе, точка 134 и Решение по дело Wieland-Werke/Комисия, точка 246 по-горе, точка 63). Всъщност Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от целия оборот или в зависимост от оборота на предприятията, реализиран

на съответния пазар. Насоките обаче не са и пречка, когато обстоятелствата го налагат, тези обороти да се вземат предвид при определянето на размера на глобата, за да се спазят общите принципи на правото на Съюза (Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 118 по-горе, точка 187).

248 Предвид предходното, доводите на жалбоподателите трябва да се отхвърлят, доколкото се позовават на прекомерните начални размери на глобите, определени за нарушението в Люксембург. Всъщност оборотите, реализирани според мащаба на тази държава членка, са взети предвид, за да се класифицират предприятията в категории и за да се определят специфичните начални размери на глобите за посочените предприятия (съображения 680 и 684 от обжалваното решение). Във всеки случай, както бе посочено в точка 225 по-горе, именно съобразявайки „[о]бема на люксембургския пазар спрямо другите държави членки“ (съображение 666 от обжалваното решение), Комисията е определила общ начален размер за това нарушение, който представлява половината от минималния праг от 20 милиона евро, който обикновено е предвиден от Насоките за този вид много сериозно нарушение (вж. точка 1 А, втора алинея, трето тире от Насоките от 1998 г.).

249 На второ място, жалбоподателите отбелязват, че определянето на общите начални размери на глобите за различните картели не е съгласувано, и уточняват, че началният размер на глобата е несъразмерен по отношение на обема на пазара в Люксембург.

250 Противно на твърдяното от Комисията, този довод отговаря на предпоставките на член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник. Всъщност чрез този довод жалбоподателите подчертават, че дори да се приеме, че отделните нарушения трябва да се разглеждат като еднородни, именно за нарушението в Люксембург Комисията е трябвало да приложи подобен начален размер, изразен

в процент от обема на пазара, към началните размери, възприети за другите нарушения.

- 251 Трябва да се напомни, че с оглед на логиката на стандартното определяне, за-
легнала в методологията, изложена в точка 1 А от Насоките от 1998 г., когато
определя общия начален размер на глобата, Комисията не е длъжна да вземе
предвид обема на засегнатия пазар (вж. точки 246 и 247 по-горе).
- 252 Дори да се приеме, че когато в едно и също решение установи няколко много
сериозни нарушения, Комисията трябва да съблюдава известна съгласуваност
между общите начални размери на глобите и обема на различните засегнати
пазари, нищо в конкретния случай не указва, че липсва съгласуваност между
общите начални размери на глобите, определени за нарушенията в Белгия, Гер-
мания, Люксембург и Нидерландия.
- 253 Така Комисията е определила общите начални размери на глобите, като се
съобразила с обема на пазара, без да прибегва да точна математическа форму-
ла, което тя в никакъв случай не е длъжна да направи. За най-значимия пазар,
този в Германия, който представлява 576 милиона евро, общият начален размер
на глобата е определен на 70 милиона евро; за двата следващи по значимост
пазари, в Нидерландия и Белгия, които представляват съответно 363 милиона
и 254 милиона евро, общият начален размер на глобата е определен съответно
на 55 милиона и 40 милиона евро; накрая, за люксембургския пазар, с очевидно
по-ограничен обем, който представлява 32 милиона евро, Комисията е счела за
подходящо да ограничи размера на глобата на 10 милиона евро, въпреки че На-
соките от 1998 г. предвиждат за много сериозни нарушения размер на глобата
„над 20 милиона [евро]“.

254 На трето място, жалбоподателите изтъкват, че минималното отражение на нарушенията обосновава определянето на по-нисък начален размер на глобата. Тези доводи също трябва да бъдат отхвърлени. Всъщност, както бе напоменено в точки 213—219 по-горе, когато преценява сериозността на нарушението, Комисията трябва да изследва действителното отражение върху пазара само когато то може да бъде определено, а настоящият случай не е такъв. Освен това, както бе отбелязано в точки 220—224 по-горе, дори да се приеме, че действителното отражение на нарушенията в случая може да бъде определено, това не променяло квалификацията на настоящите нарушения като „много сериозни“. Жалбоподателите обаче не посочват други доводи, които въпреки квалификацията на нарушенията като „много сериозни“ могат да оправдаят намаляването на общия начален размер на наложените от Комисията глоби.

— По специфичните начални размери на глобите

255 Следва да се напомни, че при изчисляването на налаганите на основание член 23, параграф 2 от Регламент № 1 глоби прилагането на диференциран подход по отношение на съответните предприятия е присъщо за упражняването на правомощията, предоставени на Комисията съгласно тази разпоредба. Всъщност в рамките на правото си на преценка Комисията е длъжна да индивидуализира наказанието в зависимост от поведението и характеристиките на съответните предприятия, за да осигури във всеки отделен случай пълната ефективност на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 54 по-горе, точка 109 и Решение по дело *Britannia Alloys & Chemicals*/Комисия, точка 225 по-горе, точка 44).

256 Съгласно Насоките от 1998 г. за едно нарушение с определена сериозност може да се наложи в случаите с няколко предприятия, каквито са картелите, да се приложат добавки към начален размер на глобите с цел да бъде взета предвид специфичната тежест на нарушението и поради това действителното отражение на нарушението на всяко едно от предприятията върху конкуренцията,

по-специално когато е налице значителна несъразмерност по отношение на големината на предприятията, извършили същия вид нарушения (точка 1 А, шеста алинея). Необходимо е в частност да бъде взет предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на други оператори, и по-специално потребители (точка 1 А, четвърта алинея).

- 257 Насоките уточняват също, че принципът за налагане на еднакви наказания за едно и също поведение може, ако обстоятелствата го позволяват, да доведе до налагане на различни глоби на съответните предприятия, при това без тази диференциация да произтича от аритметично пресмятане (точка 1 А, седма алинея).
- 258 От съдебната практика следва, че Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от оборота, реализиран от предприятията на съответния пазар. Те обаче допускат, когато обстоятелствата го налагат, този оборот да бъде взет предвид при определяне на размера на глобите, за да бъдат спазени общите принципи на правото на Съюза (Решение на Общия съд по дело LR AF 1998/Комисия, точка 112 по-горе, точка 283, Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г., по дело Cheil Jedang/ Комисия, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точка 82 и Решение на Общия съд по дело Groupe Danone/Комисия, точка 57 по-горе, точка 157). От друга страна, Общият съд вече е приел, че не трябва да съществува строго пропорционална връзка между големината на всяко предприятие и размера на глобата, която му е наложена (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering и др./Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точка 534).
- 259 В настоящия случай от съображения 672—685 от обжалваното решение следва, че Комисията е приложила за всяко установено в член 1 от обжалваното решение нарушение „диференциран подход по отношение на предприятията, с цел да бъде взет предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителна вреда на конкуренцията“ (съображение 672

от обжалваното решение). За всяко нарушение Комисията е категоризирала предприятията, за да определи специфичния начален размер на глобите в зависимост от техния оборот, реализиран на всеки национален пазар на съответните стоки (съображения 673—685 от обжалваното решение). С изключение на определянето на специфичния начален размер на глобата за Schindler поради участието му в картела в Германия, за да определи специфичния начален размер на глобите за другите предприятия за всяко нарушение, Комисията се е позовала на оборота за 2003 г., която според нея е най-близката година, през която посочените предприятия са били активни членове на съответните картели (съображения 674, 676, 680 и 684 от обжалваното решение).

²⁶⁰ Жалбоподателите изтъкват обаче, че що се отнася до нарушенията в Германия, Люксембург и Нидерландия, определянето на специфичния начален размер на глобите за участието им в съответното нарушение се основава на погрешно прилагане на Насоките от 1998 г. и е непропорционално. Те твърдят също, че не е бил приложен достатъчно диференциран подход по отношение на засегнатите предприятия.

²⁶¹ Първо, по отношение на нарушенията в Германия, Люксембург и Нидерландия жалбоподателите се позовават на нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност [*поверително*].

²⁶² От една страна обаче, както следва от точка 244 по-горе, общият начален размер на глобите е определен, като се държи сметка за характера на нарушенията и размера на съответния географски пазар. От друга страна, оборотът, реализиран от разглежданите предприятия на германския пазар, е взет предвид от Комисията само при прилагане на диференциран подход по отношение на съответните предприятия, за да се вземат предвид тяхното относително влияние на засегнатия пазар и ефективният им икономически капацитет за нанасяне на

значителни вреди върху конкуренцията (съображение 672 от обжалваното решение), което освен това е в съответствие с посочената в точки 255 и 258 по-горе съдебна практика. Следователно направеното от жалбоподателите сравнение между оборота, който те реализирали на съответните пазари, и началния размер на глобите не може да се приеме.

- 263 Следователно, след като във всеки случай правото на Съюза не съдържа принцип с общо приложение, съгласно който санкцията трябва да бъде пропорционална на значимостта на предприятието на пазара на стоките, които са предмет на нарушението (Решение на Съда по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 118 по-горе, точка 75), доводът, изведен от прекомерния характер на специфичните начални размери на глобите, наложени на Schindler за нарушенията в Германия, Люксембург и Нидерландия, трябва да се отхвърли.
- 264 Второ, по отношение на нарушението в Люксембург жалбоподателите подчертават, че Schindler е класирано в същата категория като Otis, въпреки че с оборот от 9 милиона до 13 милиона евро, реализиран в Люксембург, и пазарен дял от 35—40% последното разполагало със значително по-ефективен икономически капацитет.
- 265 В това отношение трябва да се напомни, че за да провери дали разпределянето на членовете на картела в категории е в съответствие с принципите на равно третиране и на пропорционалност, в рамките на контрола за законосъобразност на упражняването на правото на преценка, с което Комисията разполага в тази област, Общият съд трябва да се ограничи до проверката дали разпределянето е последователно и обективно обосновано (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 19 март 2003 г. по дело СМА СGM и др./Комисия, T-213/00, Recueil, стр. II-913, точки 406 и 416, Решение на Общия съд по дело BASF/Commission, точка 243 по-горе, точка 157 и Решение на Общия съд по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 184). Освен това, както бе напомнено в точка 258 по-горе, съгласно Насоките от 1998 г. принципът за налагане на еднакви наказания за едно и също поведение може да доведе до налагане на различни глоби на съответните предприятия, при това без тази

диференциация да произтича от аритметично пресмятане (точка 1 А, седма алинея). В това отношение, както следва от точка 258 по-горе, не е необходимо да съществува строго пропорционална връзка между големината на всяко предприятие и размера на наложената му глоба.

266 В настоящия случай се налага констатацията, както следва от съображение 680 от обжалваното решение, че през 2003 г. оборотът на Schindler и Otis на люксембургския пазар е относително еднакъв, като и за двете дружества той е от три до четири пъти по-висок от оборота на Kone и ThyssenKrupp на този пазар. Следователно, без очевидно да превишава свободата на преценка, която ѝ е предоставена, Комисията е поставила Schindler и Otis в първата категория, а Kone и ThyssenKrupp — във втората, като това класифициране изглежда логично и обективно оправдано.

267 Трето, по отношение на нарушението в Нидерландия жалбоподателите твърдят, че ниският им пазарен дял в тази държава членка „очевидно не е взет предвид“. Началният размер на глобите представлявал [*поверително*], въпреки техния пазарен дял [*поверително*].

268 Налага се констатацията, че предвид голямото отклонение в реализирания оборот на основните участници в картела в Нидерландия, без очевидно да превишава свободата си на преценка, Комисията ги е разпределила в четири категории, за да определи специфичния начален размер на глобите, като е класирала Schindler в третата категория в качеството му на трети оператор на нидерландския пазар на съответната стока.

269 От всичко изложено по-горе следва, че всички твърдения за нарушения относно определянето на специфичните начални размери на наложените на жалбоподателите глоби трябва да се отхвърлят.

270 Следователно настоящото правно основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на съответствие между нарушението и наказанието, на принципа на пропорционалност и на задължението за мотивиране при отчитане на смекчаващите обстоятелства

271 Жалбоподателите изтъкват, че Комисията е нарушила Насоките от 1998 г., принципите на съответствие между нарушението и наказанието и на пропорционалност, както и задължението за мотивиране, като неправилно е отказала да вземе предвид като смекчаващо обстоятелство, първо, доброволното предварително прекратяване на нарушението в Германия през 2000 г., и второ, интензивните усилия на Schindler да избегне всякакво нарушение на член 81 ЕО.

272 На първо място, по отношение на доброволното предварително прекратяване на нарушението Комисията установява в обжалваното решение, че „Schindler е напуснало германския картел през 2000 г.“, но приема, че „[ф]актът, че едно предприятие прекратява доброволно нарушението, преди Комисията да е започнала разследване, е отчетен в достатъчна степен при изчисляването на продължителността на нарушението и не представлява смекчаващо обстоятелство“ (съображение 742 от обжалваното решение).

273 Жалбоподателите напомнят, че точка 3 от Насоките от 1998 г. предвижда намаляване на основния размер, когато са налице смекчаващи обстоятелства, като например преустановяване на нарушенията веднага след намесата на Комисията. Това смекчаващо обстоятелство трябвало да се приложи a fortiori, когато преустановяването на противоправното поведение, както в настоящия случай, настъпва преди тази намеса.

274 Подобно съображение не може да се приеме. В това отношение Съдът наскоро потвърди, че не е налице смекчаващо обстоятелство по точка 3, трето тире от Насоките от 1998 г., когато нарушението е приключило преди намесата на Комисията (Решение по дело Prum и Prum Consumer/Комисия, точка 198 по-горе, точка 105). Всъщност по смисъла на този текст логично може да става въпрос за смекчаващо обстоятелство само ако съответните предприятия са били подтикнати да преустановят антиконкурентното си поведение от тази намеса. Целта на тази разпоредба е да насърчи предприятията да преустановят антиконкурентното си поведение незабавно, когато Комисията започне разследване във връзка с това, така че намаляването на размера на глобата на това основание не би могло да се прилага, в случай че нарушението е било преустановено още преди първата намеса на Комисията. Всъщност прилагането на намаляване при такива обстоятелства се припокривало с отчитането на продължителността на нарушенията при изчисляване на размера на глобите (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Dalmine/Комисия, T-50/00, Recueil, стр. II-2395, точки 328—330 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 227).

275 Освен това следва да се напомни, че предоставянето на подобно намаление на основния размер на глобата по необходимост е свързано с обстоятелствата по конкретния случай, които могат да накарат Комисията да не го предостави на предприятие, което е страна по незаконосъобразно споразумение (Решение на Съда от 9 юли 2009 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, C-511/06 P, Сборник, стр. I-5843, точка 104). В това отношение прилагането на тази разпоредба от Насоките в полза на дадено предприятие ще бъде особено подходящо в положение, при което антиконкурентният характер на разглежданото поведение не е очевиден. Обратно, неговото прилагане по принцип ще бъде по-неподходящо в положение, при което поведението е явно антиконкурентно, ако се приеме, че това е установено (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Mannesmannröhren-Werke/Комисия, T-44/00, Recueil, стр. II-2223, точка 281, Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, T-259/02-T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 497 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 228). При това положение да се признае ползването от смекчаващо обстоятелство в положения, при които едно предприятие е страна по явно незаконно споразумение, за което то е знаело или не е могло да не знае, че съставлява нарушение, би могло да насърчи предприятията да продължат действието на тайно споразумение възможно най-дълго, с надеждата че тяхното поведение никога няма да бъде разкрито, като същевременно знаят, че ако поведението им бъде разкрито, биха могли да очакват намаляване на глобата, ако тогава преустановят нарушението. Подобно признаване би лишило наложената глоба

от всякакъв възпиращ ефект и би накърнило полезния ефект на член 81, параграф 1 ЕО (вж. Решение от 9 юли 2009 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, посочено по-горе, точка 105 и цитираната съдебна практика). В настоящия случай дори незабавното прекратяване на нарушението от друго предприятие, а именно Копе, след намесата на Комисията, не е счетено за смекчаващо обстоятелство в обжалваното решение предвид явния и преднамерен характер на нарушението на член 81 ЕО (съображение 744 от обжалваното решение).

276 Така, дори да се приеме, че Насоките предвиждат доброволното прекратяване на нарушението преди всяка намеса на Комисията като смекчаващо обстоятелство, уместно е да се приеме, че явният и преднамерен характер на нарушението, който не е оспорен от жалбоподателите, и фактът, че Schindler, както е видно от преписката, е напуснал картела само поради несъгласие с другите участници, поради техния отказ да му предоставят по-значителен пазарен дял, не биха обосновавали намаляване на основния размер на глобите на това основание. Противно на твърдяното от жалбоподателите, няма основание да се постави под съмнение съдебната практика, посочена в точка 274 по-горе.

277 Накрая, жалбоподателите се позовават на предходната практика при вземане на решения на Комисията, когато тя е приемала доброволното прекратяване на нарушението преди нейната намеса за смекчаващо обстоятелство.

278 В това отношение, както бе напоменено в точка 225 по-горе, предходните решения на Комисията, изтъкнати от жалбоподателите, не са релевантни, тъй като по-ранната практика на Комисията при вземане на решения не е част от правната уредба на глобите в областта на конкуренцията.

279 Следователно първото твърдение за нарушение, повдигнато в рамките на настоящото правно основание, трябва да се отхвърли.

280 На второ място, жалбоподателите поддържат, че Комисията не е взела предвид, нито дори е разгледала програмата на Schindler за съответствие с правилата за конкуренция като смекчаващо обстоятелство, което от своя страна представлявало липса на мотиви. Освен това жалбоподателите смятат, че мерките за привеждане в съответствие трябва да бъдат взети предвид при изчисляването на глобите, тъй като, от една страна, като са приели вътрешни мерки, жалбоподателите направили всичко възможно да избегнат нарушенията, а от друга страна, вторичният ефект на тези мерки бил вътрешното разясняване на нарушенията, тъй като сътрудниците рискуват да бъдат санкционирани. Жалбоподателите се позовават още на някои предходни решения на Комисията, в които съществуването на програма за съответствие с правилата за конкуренцията било взето предвид като смекчаващо обстоятелство.

281 Що се отнася до твърдяното нарушение на задължението за мотивиране, трябва да се посочи, че според съображение 754 от обжалваното решение „[м]акар Комисията да приема благосклонно мерките, предприемани от предприятията, с цел избягването на последващи нарушения, свързани с картели, тези мерки не могат да променят факта, че нарушенията вече съществуват, и необходимостта те да бъдат санкционирани в настоящото решение“ и „[с]амият факт, че в някои от предходните си решения Комисията е взела предвид тези мерки като смекчаващи обстоятелства, не означава, че тя е длъжна да стори същото във всяко дело“. Дори съображение 754 от обжалваното решение да представлява отговор на един довод на Otis, възпроизведен в съображение 753, то позволява и на жалбоподателите да се запознаят с мотивите, поради които програмата за съответствие на Schindler, по подобие на тази на Otis, също не може да се счита за смекчаващо обстоятелство, и на Общия съд да упражни контрол за законосъобразност върху наложените на дружествата от групата Schindler глоби. Следователно доводът, изведен от липсата на мотиви, трябва да се отхвърли (вж. в този смисъл Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's Франция, С-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63).

- 282 По отношение на обосноваността на подхода на Комисията Съдът вече е постановил, че приемането на програма за съответствие от страна на засегнатото предприятие не задължава Комисията да намали размера на глобата поради това обстоятелство (Решение по дело BASF и UCSB/Комисия, точка 143 по-горе, точка 52). Освен това, макар предприемането на мерки от предприятие, за да попречи на бъдещото извършване на нови нарушения на правото на Съюза в областта на конкуренцията от членове на своя персонал, определено да е от значение, този факт не променя с нищо реалното съществуване на установеното нарушение. Следователно Комисията не е длъжна да вземе предвид този факт като смекчаващо обстоятелство, още повече когато нарушенията, установени в обжалваното решение, представляват, както в случая, явно нарушение на член 81 ЕО (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 88 по-горе, точка 373 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 231). От това следва, че доводът на жалбоподателите, изведен от факта, че Комисията не съобразила необходимостта да определи индивидуално размера на глобите, като не е предоставила намаление на глобите на Schindler предвид програмата му за съответствие, не може да се приеме.
- 283 Накрая, доводът, изведен от предишната практика на Комисията, трябва да се отхвърли поради изложените в точка 278 по-горе мотиви.
- 284 Следователно второто твърдение за нарушение, повдигнато в рамките на настоящото правно основание, също не може да се приеме.
- 285 Тъй като жалбоподателите не са повдигнали други твърдения за нарушения, изведени от несъответствието между нарушението и наказанието и от нарушението на принципа на пропорционалност, освен невземането предвид на всички смекчаващи обстоятелства и предвид изложеното в точки 272—284 по-горе, тези твърдения за нарушения трябва да се отхвърлят.

286 От гореизложеното следва, че настоящото правно основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на принципа на равното третиране и на задължението за мотивиране при намаляване на размера на глобите

287 Жалбоподателите напомнят, че по отношение на Белгия, Германия и Люксембург са подали искания за освобождаване от глоби или за намаляване на техния размер на основание Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Оценявайки обаче качеството на тяхното сътрудничество и ползата от него, Комисията нарушила разпоредбите на посоченото известие. Жалбоподателите поддържат също, че Комисията нарушила принципа на равното третиране при преценката относно намаляването на глобите, приложима на основание на това известие. Жалбоподателите се позовават също на липсата на мотиви в обжалваното решение.

По Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

288 Следва да отбележим, че в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията е определила при какви условия предприятията, които ѝ сътрудничат в хода на разследването на картел, могат да бъдат освободени от глобата, която би трябвало в противен случай да заплатят, или да получат глоба в намален размер.

289 Най-напред, раздел А, точка 8 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„Комисията ще предостави на дадено предприятие освобождаване от глоба, която в противен случай би била наложена, ако:

а) предприятието е първото, което предостави доказателство, което по мнението на Комисията ѝ дава възможност да вземе решение за провеждане на разследване по смисъла на член 14, параграф 3 от Регламент № 17 във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността, или

б) предприятието е първото, което е представило доказателство, което по мнението на Комисията може да ѝ даде възможност да установи нарушение на член 81 [ЕО] във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността“ [неофициален превод].

290 По-нататък, раздел Б, точка 20 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда, че „предприятията[та], които не отговарят на условията по раздел А по-горе [за освобождаване от глоба], могат да се ползват от възможността за намаляване на глобата, която иначе следва да им бъде наложена“, а точка 21 гласи, че „[з]а да бъде допуснато до тази възможност, предприятието трябва да предостави на Комисията доказателства за твърдяното нарушение, които представляват съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, както и да прекрати участието си в предполагаемото нарушение не по-късно от момента, в който представи доказателствата“ [неофициален превод].

291 Понятието за добавена стойност е изяснено в точка 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.:

„Понятието „добавена стойност“ се отнася за степента, в която представените доказателства поради самата си същност и/или степен на подробност засилват способността за Комисията да докаже твърдения картел. При оценката си Комисията по принцип ще счита, че писмени доказателства, произхождащи от времето, за което се отнасят фактите, имат по-голяма стойност от доказателствата, създадени впоследствие. Уличаващите доказателства, които са пряко отнасями към разглежданите факти, по принцип ще се считат за по-ценни от тези, които имат само косвена връзка“ [неофициален превод].

292 Точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда три категории за намаления на глобите:

„— първото предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 30 % до 50 %,

— второто предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 20 % до 30 %,

— всяко следващо предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление до 20 %“ [неофициален превод].

293 Точка 23, буква б), втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„При определяне размера на намалението във всеки от тези диапазони Комисията взема предвид времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност. Комисията може да вземе предвид и обхвата и последователността на сътрудничеството, което предприятието ѝ е оказало след представянето на доказателствата“ [неофициален превод].

294 Накрая, точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„Ако предприятието предостави доказателства за факти, до този момент неизвестни на Комисията, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на евентуалния картел, Комисията не взема предвид тези факти при определяне размера на глобата на предприятието, представило доказателствата“ [неофициален превод].

Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдилищата на Съюза

295 Следва да се напомни, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който е правното основание за налагането на глоби за нарушение на конкурентното право на Съюза, предоставя на Комисията свобода на преценка при определянето на глобите (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 21 октомври 1997 г. по дело Deutsche Bahn/Комисия, T-229/94, Recueil, стр. II-1689, точка 127), която тя упражнява в частност с оглед на общата си политика в областта на конкуренцията (Решение по дело Musique Diffusion française и др./Комисия,

точка 54 по-горе, точки 105 и 109). Именно в този контекст през 2002 г. Комисията приема и публикува известието относно сътрудничеството. Това известие е акт, чието предназначение е при спазване на нормите от по-виш ранг да установи критериите, които Комисията ще прилага при упражняване на правото си на преценка. Оттук следва, че с този акт Комисията сама ограничава това свое право (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 30 април 1998 г. по дело *Vlaams Gewest/Комисия*, T-214/95, Recueil, стр. II-717, точка 89), доколкото е длъжна да се съобразява с издадените от самата нея указания (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *AIUFFASS и АКТ/Комисия*, T-380/94, Recueil, стр. II-2169, точка 57).

²⁹⁶ Обстоятелството, че с приемането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията сама ограничава правото си на преценка, не е несъвместимо със запазването на широката ѝ свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение на Съда от 10 май 2007 г. по дело *SGL Carbon/Комисия*, C-328/05 P, Сборник, стр. I-3921, точка 81; вж. по аналогия Решение по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, точка 275 по-горе, точка 224).

²⁹⁷ Всъщност Известието относно сътрудничеството от 2002 г. съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията да упражни дискреционните си правомощия в съответствие с разпоредбите на член 23 от Регламент № 1/2003, както ги тълкува Съдът (вж. по аналогия Решение по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, точка 275 по-горе, точка 224).

²⁹⁸ Ето защо трябва да се посочи, че Комисията разполага с широка свобода на преценка по въпроса дали доказателствата, представени от предприятието, което иска да ползва предимствата на процедурата по Известието относно сътрудничеството от 2002 г., имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от това известие (вж. в този смисъл Решение по дело *SGL Carbon/Комисия*, точка 296 по-горе, точка 88). Що се отнася до точка 8, букви а) и б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да се констатира, че изводът за значителната свобода на преценка следва от самия текст на тази разпоредба,

който изрично се споменава за представянето на доказателства, които „по мнението на Комисията“ ѝ дават възможност да вземе решение за провеждане на разследване или да установи нарушение. Преценката за качеството и ползата от сътрудничеството на предприятието всъщност включва сложна фактическа преценка (вж. в този смисъл Решение по дело SGL Carbon/Комисия, точка 296 по-горе, точка 81 и Решение по дело Carbone Lorraine/Комисия, точка 200 по-горе, точка 271).

²⁹⁹ Освен това, след като установи, че доказателствата имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията разполага със свобода на преценка, когато определя точното намаление на глобата за съответното предприятие. Всъщност точка 23, буква б), първа алинея от Известието предвижда диапазони, в които да се намалява глобата за различните посочени в нея категории предприятия, докато втора алинея от посочената точка определя критериите, които Комисията трябва да вземе предвид при определяне на равнището на намаление в рамките на диапазоните.

³⁰⁰ Предвид свободата на преценка, с която разполага Комисията, за да оцени сътрудничеството на дадено предприятие по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Общият съд може да санкционира единствено явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение по дело SGL Carbon/Комисия, точка 296 по-горе, точки 81, 88 и 89).

По сътрудничеството на Schindler за установяването на нарушението в Белгия

³⁰¹ Schindler е четвъртото предприятие, подало заявление на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. за участието си в нарушението в

Белгия (съображение 775 от обжалваното решение), което не е получило намаляване на размера на глобата за това нарушение (съображение 776 от обжалваното решение). В съображение 776 от обжалваното решение Комисията посочва следното:

„776 Въпреки че Schindler е представило актуални доказателства под формата на списъци на картела за периода от 2000 г. до 2003 г., те не подпомагат преписката на Комисията, тъй като тя вече разполага със списъци на картела за същия период. Schindler е подало заявлението си [на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] на 21 януари 2005 г., т.е. една година след първата проверка в Белгия, когато Комисията вече е провела две поредици от разследвания и е получила три потвърдителни заявления [на основание на посоченото известие]. От друга страна, предоставената от Schindler информация е много ограничена по характер за по-голямата част от списъците на картела през 2000—2003 г. и не е подпомогнала съществено Комисията при доказване на въпросните факти. Следователно условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството не са изпълнени. След подаване на заявлението си [...] Schindler е продължило да сътрудничи на Комисията, без това сътрудничество да е донесло съществена добавена стойност“.

302 На първо място, жалбоподателите твърдят, че в обжалваното решение Комисията отрича факта, че списъците с проекти, предоставени от Schindler в хода на административното производство, действително са представлявали добавена стойност по смисъла на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Първо, посочените списъци не съдържали същите дати като списъците, представени от Kone и Otis. Второ, списъците на Schindler отчитали множество проекти, които не фигурирали в списъците, предоставени от Kone и Otis. Трето, в съображение 164 (бележка под линия на страница 176) от обжалваното решение Комисията изрично се позовавала на списъците с проекти, предоставени от Kone, Otis и Schindler. Четвърто, Комисията направила изводи от сравнението между списъците, представени от различните предприятия, което показвало, от една страна, че всички представени списъци на проекти съставляват важни доказателства за установяване на нарушението, а от друга страна, че само благодарение на

списъците с проекти на Kone, Otis и Schindler тя била в състояние да докаже съществуването на картела. Съгласно точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. обаче Schindler, като четвърто сътрудничило предприятие, имало право на намаление на глобата до 20 %.

303 Ето защо предвид посочената в точка 300 по-горе съдебна практика е уместно да се изследва дали Комисията очевидно е надхвърлила свободата си на преценка, установявайки че предоставените от Schindler доказателства не представляват значителна добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага към момента, когато посоченото предприятие е подало заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

304 В това отношение най-напред следва да се отбележи, че жалбоподателите не възразяват срещу освобождаването от глоба на Kone и не оспорват констатацията, направена в съображение 761 от обжалваното решение, че „вече предоставената от Kone информация е позволила на Комисията да установи нарушение в Белгия“. Следователно към момента, когато Schindler е подало заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията вече е била получила достатъчно доказателства, за да установи нарушение в Белгия

305 Налага се констатацията, че за да докажат съществената добавена стойност на сътрудничеството на Schindler, жалбоподателите се позовават единствено на списъците с проекти от 2000 г. до 2003 г., които това предприятие е представило на Комисията в рамките на заявлението си на основание на Известието.

- 306 Дори ако представените от Schindler списъци обаче се отнасят до дати и проекти, които не са включени в списъците, предоставени от Kone и Otis, те не могат да се считат за увеличаващи в значителна степен възможността на Комисията да установи нарушението в Белгия.
- 307 Всъщност, първо, трябва да се подчертае, че в обжалваното решение Комисията е установила прилагането на картела за нови асансьори и ескалатори в Белгия не само като се е позовала на списъците с проекти, предоставени от Kone, Otis и Schindler, но и като се е позовала на становищата на участниците в картела в Белгия, изразени в рамките на исканията им на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и на отговорите на предприятията на исканата от Комисията информация (вж. бележките под линия относно съображения 163—168 от обжалваното решение). Следователно списъците с проекти представляват само едно от доказателствата за установяване на прилагането на картела в Белгия.
- 308 Второ, не е оспорен фактът, че към момента, когато Schindler е предоставило на Комисията списъците с проекти за периода 2000—2003 г., тя вече е разполагала със списъци с проекти за същия период, предоставени ѝ по-рано от Kone и Otis (съображения 164 и 776 от обжалваното решение).
- 309 Изявление, което обаче се ограничава да потвърди в определена степен изявление, с което Комисията вече разполага, не улеснява в значителна степен задачата ѝ и следователно е недостатъчно, за да обоснове намаляване на размера на глобата въз основа на сътрудничество (вж. в този смисъл Решение по дело Groupe Danone/Комисия, точка 57 по-горе, точка 455).

- 310 Като се имат предвид установеното в предходната точка и фактът, че жалбоподателите не оспорват, че сътрудничеството на Kone е позволило преди това на Комисията да установи нарушението в Белгия, жалбоподателите не могат да твърдят, че само списъците с проекти, посочени в обжалваното решение, включително предоставените от Schindler, са позволили на Комисията да докаже съществуването на картел в Белгия.
- 311 Следователно Комисията очевидно не е превишила правото си на преценка, тъй като предоставените от Schindler доказателства не представляват съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Ето защо твърдението за нарушение, изведено от съществената добавена стойност на списъците с проекти, които Schindler е предоставило на Комисията във връзка със заявлението си на основание на посоченото известие, трябва да се отхвърли.
- 312 На второ място, жалбоподателите изтъкват, че сравнение между тяхното третирането и това на Otis и на ThyssenKrupp показва, че Комисията е нарушила принципа на равното третиране, като е отказала да предостави на Schindler намаление на размера на глобата на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. В това отношение те обясняват, че Kone представило достатъчно доказателства, позволяващи на Комисията да установи нарушение на член 81 ЕО. Otis представило доказателства, съдържащи много малко нова информация, и получило намаление на размера на глобата от 40%. ThyssenKrupp представило само допълнителна информация относно малко на брой проекти за поддръжка, а Комисията установила, че никое от представените доказателства не се отнасяло до непознати за нея факти и че предоставената информация не датира от времето на картела. ThyssenKrupp обаче получило намаление на размера на глобата с 20%. Що се отнася до Schindler, то е предоставило списъци за 2000—2003 г., които не били известни на Комисията преди това и които датирали от времето на нарушението. Следователно Schindler имало право на намаление на размера на глобата с 20%.

- 313 В това отношение следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика Комисията не би могла в рамките на своята преценка на оказаното от членовете на един картел съдействие да нарушава принципа на равно третиране (вж. Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точка 394 и цитираната съдебна практика).
- 314 В настоящия случай следва да се отбележи, че предоставеното от Otis и ThyssenKrupp сътрудничество определено се различава от сътрудничеството на Schindler.
- 315 Първо, трябва да се напомни, че преценката за добавената стойност на дадено сътрудничество се извършва в зависимост от вече известните на Комисията доказателства. Тъй като сътрудничеството на Otis и ThyssenKrupp предхожда това на Schindler (съображения 96, 98 и 103 от обжалваното решение), Комисията е разполагала с повече доказателства към момента, когато Schindler е подало заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., отколкото към момента на исканията на Otis и ThyssenKrupp.
- 316 Второ, от обжалваното решение следва, че сътрудничеството на ThyssenKrupp и Otis съставлява съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 317 Всъщност по отношение на сътрудничеството на Otis това предприятие е предоставило на Комисията „актуални писмени доказателства“ (съображение 766 от обжалваното решение), като тези доказателства дават информация, макар и ограничена, „относно неизвестни дотогава факти“ (съображение 766 от обжалваното решение). Относно сътрудничеството на ThyssenKrupp, то също съставлява съществена добавена стойност, „тъй като предоставя допълнителна

информация за проекти за поддръжка и модернизация, както и подробни обяснения за използваната система за определяне на цените в договорите за поддръжка“ (съображение 771 от обжалваното решение).

- 318 За разлика от това, що се отнася до сътрудничеството на Schindler, от направения в точки 303—311 по-горе анализ следва, че Комисията правилно е преценила, че то не отговаря на условията на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 319 При тези условия, като се има предвид, че положението на различните предприятия е несравнимо, Комисията е предоставила намаление на размера на глобите на Otis (40%) и на ThyssenKrupp (20%) и е отказала да предостави намаление на размера на глобата на Schindler на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., без да е допуснала нарушение на принципа на равното третиране.
- 320 От всичко изложено по-горе следва, че всички твърдения за нарушения на Schindler, свързани с приложението на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. спрямо неговото сътрудничество за установяване на нарушението в Белгия, трябва да се отхвърлят.

По сътрудничеството на Schindler за установяване на нарушението в Германия

- 321 В съображение 805 от обжалваното решение Комисията решава „да предостави на Schindler намаление на глобата от 15% в рамките на диапазоните, предвидени в т[очка] 23, [първа алинея], [буква] б, [трето тире] от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]“ на основание на сътрудничеството му при установяване на нарушението в Германия.

322 В съображение 803 от обжалваното решение Комисията обяснява, че освобождаването от глоба на основание точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. или намаляване със 100 % на размера на глобата по силата на точка 23, буква б), последна алинея от посоченото известие е изключено, тъй като в момента, когато Schindler е подало заявлението си на основание на това известие, „Комисията вече е разполагала с редица доказателства, позволяващи ѝ да установи нарушение на член 81 [ЕО], по-специално в периода 1995—2000 г.“

323 В съображение 804 от обжалваното решение Комисията добавя:

„[...] Доколкото Schindler отговаря напълно на условията по точка 21 единствено след допълнението от 25 ноември 2004 г., или осем месеца след първите две искания [на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.], закъснението трябва да бъде взето предвид при изчисляване на намалението в рамките на предвидените диапазони. Въпреки това изявленията на Schindler са имали съществена добавена стойност, която е увеличила възможността на Комисията да докаже нарушението. Добавената стойност на заявлението на Schindler [на основание на посоченото известие] обаче остава ограничена, доколкото основно то повтаря собствените си изявления, не съдържа никакво писмено доказателство и потвърждава главно доказателства, които вече са известни на Комисията“.

324 Жалбоподателите напомнят, че Schindler е участвало само в картели относно монтирането на ескалатори в периода 1995—2000 г., така че само тези картели са определящи при преценката на сътрудничеството му през посочения период. Това нарушение било самостоятелно и трябвало да бъде разглеждано отделно от нарушенията, свързани с ескалаторите и асансьорите, извършени от другите предприятия след 2000 г. Schindler не участвало в тези нарушения и не знаело за тях.

- 325 Първо, Schindler поддържа, че трябвало да бъде считано за първото предприятие, представило доказателства, съгласно точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., които да позволят на Комисията да установи нарушение и по този начин да получи пълно освобождаване от глоба.
- 326 Безспорно Комисията била получила искания на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. относно картелите в Германия на Kone и Otis, преди да получи това на Schindler. Тези заявления обаче не били от естество да докажат нарушението на член 81 ЕО, в което Schindler участвало, а именно споразуменията относно ескалаторите, сключени между 1995 г. и 2000 г. При липса на представени от Schindler доказателства Комисията не била в състояние да установи нарушение на член 81 ЕО. В заявлението си и допълненията към него Schindler установило провеждането на 33 срещи в Германия между 29 април 1994 г. и 6 декември 2000 г. Otis разкрило само три срещи през 1999 г. (на 20 януари, 28 октомври и 22 декември) и пет срещи през 2000 г. (на 20 януари, 18 февруари, 3 април, 16 юни и 6 декември). Изявленията на Kone също не позволявали да се установи провеждането на редовни срещи в Германия от 1995 г. до 2000 г. относно свързаните с ескалатори проекти.
- 327 Второ, при условията на евентуалност жалбоподателите поддържат, че във всички случаи съгласно точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. на Schindler не трябвало да се налага глоба, тъй като то било единственото предприятие, представило достатъчно доказателства за установяване на нарушението в Германия между 1995 г. и 2000 г. Доказателствата, представени от Kone и Otis, обхващали периода след 2000 г. От друга страна, доколкото в съображение 803 от обжалваното решение Комисията потвърждава, че вече е разполагала с доказателства преди заявлението на Schindler, без обаче да уточни за какви доказателства става въпрос, жалбоподателите се позовават на липса на мотиви на обжалваното решение.

- 328 Най-напред, следва да се отбележи, че противно на твърдяното от Комисията, фактът, че жалбоподателите не поставят под въпрос квалификацията на картела в Германия като самостоятелно нарушение, не засяга допустимостта на техните доводи.
- 329 Всъщност в обжалваното решение самата Комисия разграничава две части на нарушението в Германия, едната обхващаща периода от август 1995 г. до декември 2000 г. и отнасяща се само до ескалатори, а другата обхващаща периода от декември 2000 г. до декември 2003 г. и отнасяща се едновременно до ескалатори и асансьори (съображения 213, 277 и 278 от обжалваното решение), без това разграничение да засяга квалификацията на този единствен картел, тъй като всички споразумения преследват същите цели и имат същия резултат (съображение 568 от обжалваното решение). Освен това е безспорно, че Schindler е участвало само в частта относно ескалаторите на установеното в член 1, параграф 2 от обжалваното решение нарушение, тъй като дружеството е напуснало картела през 2000 г. (съображение 213 от обжалваното решение).
- 330 В случай обаче, че както претендират жалбоподателите, Schindler е първото предприятие, представило решаващи доказателства, които позволяват на Комисията да установи съществуването на картел в Германия от август 1995 г. до декември 2000 г., то имало право, съгласно точка 23, буква б, последна алинея) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и независимо от евентуалното приложение на точка 8, буква б) от същото известие, на намаление от 100 % от размера на глобата, тъй като сътрудничеството му имало пряко отражение върху продължителността на предполагаемото нарушение, равна на продължителността на участието на Schindler в него.
- 331 От съображения 214 и 803 от обжалваното решение обаче следва, че към датата на заявлението на Schindler, а именно 25 ноември 2004 г., Комисията е разполагала с достатъчно доказателства, които да ѝ позволят да установи нарушението в Германия между 1995 г. и 2000 г.

- 332 Така в заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. от 12 февруари 2004 г. Копе е предоставило конкретни данни за картела в Германия както за предшестващия период, така и за периода след излизането на Schindler от картела. Относно първата част на нарушението Копе е информирало Комисията, че картел относно разпределянето на пазара на ескалатори е съществувал още на 1 август 1995 г., за списъка на участниците в картела, за принципите, уреждащи предоставянето на проекти, и за други данни относно прилагането на картела. Също така в заявлението си Копе ясно е посочило, че Schindler е напуснало картела „[в] края на 2000 г.“
- 333 В становището си от април 2004 г., което допълва заявлението му от март 2004 г., Otis е потвърдило съществуването на картел в Германия за разпределяне на пазара на ескалатори, списъка на участниците в картела, принципите, уреждащи предоставянето на проекти, и други данни относно прилагането на картела, както и оттеглянето на Schindler от картела през 2000 г. В допълнителното си становище от април 2004 г. Otis е посочило освен това, че картелът на пазара на ескалатори съществува от 80-те години.
- 334 Следователно в момента, когато Schindler е подало заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на 25 ноември 2004 г., Комисията вече е разполагала с две аналогични изявления, които ѝ позволяват да установи частта от картела в Германия, в която Schindler е участвало.
- 335 Безспорно в заявлението си от 25 ноември 2004 г. и в допълнението от 7 декември 2004 г. Schindler е предоставило на Комисията информация, с която тя все още не е разполагала. Става въпрос по-специално за датите на някои срещи между участниците в картела, състояли се между 29 април 1994 г. и 6 декември 2000 г. Като се има предвид обаче посоченото в точка 334 по-горе, Комисията е могла правилно да приеме, че става въпрос за доказателства със съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., които дават право на намаление на глобата, но не и на освобождаване на основание на точка 8, буква б) или на цялостно намаление на

размера на глобата на основание на точка 23, буква б), последна алинея от посоченото известие. Всъщност съответните доказателства не са били решаващи за установяване на картела в Германия за цялата продължителност на участието на Schindler в него, а са увеличили възможността на Комисията да установи нарушението, потвърждавайки наличните вече доказателства.

³³⁶ По-нататък, като се има предвид фактът, че Schindler е третото предприятие, подало заявление на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., приложимото намаление на глобата е предвиденото в точка 23, буква б), първа алинея, трето тире от това известие. Тъй като обаче доказателствата със значителна добавена стойност са представени на Комисията само осем месеца след първите две искания на основание на посоченото известие и тъй като не е оспорен фактът, че Schindler не е предоставило актуални писмени доказателства, Комисията очевидно не е превишила правото си на преценка, определяйки намаление на глобата на Schindler с 15 %.

³³⁷ Накрая, що се отнася до твърдението за нарушение, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да се приеме за установено, че съображение 803 от обжалваното решение излага по ясен и недвусмислен начин причините, поради които Комисията е счела, че доказателствата, представени от Schindler в заявлението му на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., не дават право за освобождаване от глоба. В това отношение Комисията се позовава на факта, че „в момента на предоставяне на становището на Schindler, вече е разполагала с редица доказателства, позволяващи ѝ да установи нарушение на член 81 [ЕО]“ (съображение 803 от обжалваното решение). Поставени в техния контекст, тези мотиви са задължително свързани с доказателствата, съдържащи се в заявленията на Kope и Otis, чиято добавена стойност е определена в съображения 792 и 799 от обжалваното решение. Посочените съображения следователно позволяват на заинтересованите лица да се запознаят с обосновката на отказа на Комисията да предостави на Schindler освобождаване от глоба за сътрудничеството му при установяване на нарушението в Германия, а на Общия

съд — да упражни контрола си за законосъобразност. Следователно твърдението за нарушение, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да се отхвърли.

338 От гореизложеното следва, че всички твърдения за нарушения на Schindler относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. към сътрудничеството му за установяване на картела в Германия трябва да се отхвърлят.

По сътрудничеството на Schindler за установяване на нарушението в Люксембург

339 Schindler е четвъртото предприятие, представило заявление на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. относно картела в Люксембург (съображение 830 от обжалваното решение), което не е получило намаление на размера на глобата на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с посоченото нарушение (съображение 834 от обжалваното решение). В съображения 831—833 от обжалваното решение Комисията обяснява:

„831 Заявлението [на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] на Schindler се състои главно в едно писмено изявление на предприятието и във вътрешни документи от 2002 г., които според Schindler са съставени в рамките на нормалната дейност на предприятието. Заявлението [...] на Schindler не е предоставило на Комисията никакви нови данни със значителна добавена стойност. Новата информация на практика включва описания на сектора от времето на нарушението и други подробности с по-малко значение. Като се остави настрана тази информация, заявлението [...] на Schindler основно потвърждава информацията, която вече е известна на Комисията.

832 От друга страна, Schindler твърди, че споразуменията относно новите проекти за монтиране, модернизация, ремонт и поддържане на асансьори и ескалатори са в действие от 1993 г. и че то е напуснало картела през 1994 г., за да се завърне едва през 1999 г. Комисията не е намерила никакво указание в подкрепа на това изявление. Комисията не може да се позове на едностранното и непотвърдено изявление на една от страните по решаващ въпрос, който може да доведе до сериозни правни последици за другите участници.

833 От това Комисията прави извода, че становището на Schindler не съдържа никакви нови данни със значителна стойност, а потвърждава в по-голямата си част факти, които вече са ѝ известни. В сравнение с доказателствата, с които Комисията вече разполага към момента на заявлението [...] на Schindler, предоставената от него информация не е увеличила чувствително възможността ѝ да докаже въпросните факти. Следователно условията по т[очка] 21 от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.] не са изпълнени. След заявлението си [...] Schindler не е оказало никаква допълнителна помощ, с изключение на информацията, предоставена по искане на Комисията“.

³⁴⁰ Жалбоподателите поддържат, че на основание точки 21 и 23 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Schindler има право да получи намаление на размера на глобата от 20% до 30%. Всъщност Schindler представило доказателства със значителна добавена стойност относно споразуменията в областта на дейностите по поддръжка. При липсата на заявлението на Schindler от 4 ноември 2004 г. Комисията нямаше да бъде в състояние да установи съществуването на споразумения в посочената област, за които заявленията на Kone и ThyssenKrupp съдържат много малко информация. От друга страна, Otis не е признало изрично участието си в тези споразумения.

³⁴¹ Що се отнася до събирането на доказателства от Комисията, значението на заявлението на Schindler на основание на Известието относно сътрудничеството

от 2002 г. се изразявало също в честотата, с която Комисията препраща към него в обжалваното решение в сравнение с препратките към исканията на Kone и ThyssenKrup. В съображение 831 от обжалваното решение Комисията отхвърлила доводите на Schindler, без да отговори на доводите му от отговора на изложението на възраженията, което представлявало недостатъчно мотивиране по смисъла на член 253 СЕ.

- 342 Предвид съдебната практика, припомнена в точка 300 по-горе, следва да се разгледа дали Комисията очевидно е превишила правото си на преценка, като е установила, че доказателствата, представени от Schindler, не съставляват съществена добавена стойност в сравнение с доказателствата, с които тя вече е разполагала към момента, когато посоченото предприятие е подало заявлението си на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 343 В това отношение трябва да се посочи, първо, че жалбоподателите не осъждат освобождаването от глоба на Kone на основание на точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и не оспорват, че предоставената от Kone информация вече е позволила на Комисията да установи нарушение в Люксембург (съображение 816 от обжалваното решение). Следователно Комисията е разполагала вече с достатъчно доказателства, за да установи нарушение в Люксембург, в момента, когато Schindler е подало заявлението си на основание на известието. Освен това през март 2004 г. преди заявлението на Schindler Комисията вече е била сезирана със заявление от Otis на основание на посоченото известие, което е послужило за намаляване на размера на глобата с 40 % (съображения 118 и 823 от обжалваното решение).
- 344 Второ, що се отнася до това дали съгласно точки 21 и 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. доказателствата, представени от Schindler, съставляват съществена добавена стойност, доколкото те в значителна степен са увеличили възможността на Комисията да установи нарушението в Люксембург, се налага констатацията, че доказателствата, които според жалбоподателите са

имали съществена добавена стойност, се отнасят само до една от двете части на нарушението, установено в член 1, параграф 3 от обжалваното решение, а именно разпределението на пазарите относно договорите за поддръжка и модернизация (вж. също съображения 293 и 830 от обжалваното решение).

- ³⁴⁵ От заявлението на Kone от 5 февруари 2004 г., допълнено с информация от 19 февруари 2004 г., обаче става ясно, че то вече е съдържало ясно описание на частта от картела, визирана впоследствие от сътрудничеството на Schindler.
- ³⁴⁶ Трето, жалбоподателите не могат да правят изводи от броя на позоваванията в обжалваното решение на заявлението им на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Всъщност фактът, че в обжалваното решение Комисията е използвала съвкупността от доказателства, с които е разполагала, включително и информацията, предоставена от Schindler в заявлението му от 4 ноември 2004 г., не доказва, че тази информация съставлява съществена добавена стойност по отношение на доказателствата, с които Комисията вече е разполагала към тази дата.
- ³⁴⁷ От всичко гореизложено следва, че Комисията очевидно не е превишила свободата си на преценка, като е приела, че представените от Schindler доказателства нямат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- ³⁴⁸ По отношение на твърдението за нарушение, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да се приеме за установено, че Комисията не е длъжна да изрази позиция по всички доводи, приведени пред нея от заинтересованите лица, а е достатъчно да изложи фактите и правните съображения, които са от съществено значение в контекста на решението (вж. Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело Corsica Ferries Франция/Комисия, T-349/03, Recueil, стр. II-2197,

точка 64 и цитираната съдебна практика). В това отношение следва да се посочи, че в съображения 831—833 от обжалваното решение Комисията е изложила достатъчно ясно причините, поради които е счела, че доказателствата, представени от Schindler в заявлението му от 4 ноември 2004 г., нямат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Тези съображения позволяват на заинтересованите лица да се запознаят с основанията на Комисията да откаже намаление на размера на глобата на Schindler за сътрудничеството му при установяване на нарушението в Люксембург, а на Общия съд — да упражни контрола си за законосъобразност. Следователно твърдението за нарушение, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да се отхвърли.

- 349 От всичко изложено по-горе следва, че твърденията за нарушения на Schindler относно приложението на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. към сътрудничеството му при установяване на нарушението в Люксембург трябва да се отхвърлят.

По правното основание, изведено от нарушението на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и на Насоките от 1998 г. поради недостатъчното намаление на размера на глобата за неоспорване на фактите

- 350 В точка 614 от изложението на възраженията Комисията посочва, че може „глобата да бъде намалена при сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], особено ако дружеството не оспорва констатираните от Комисията факти или оказва допълнително съдействие за изясняването и допълването им“.

- 351 В съображение 758 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че „[Д]окolkото точка 614 от изложението на възраженията в случая поражда определени

очаквания, ще я тълкува в полза на предприятията, които поради тази точка са сътрудничали за установяването на нарушението, описано в [обжалваното] решение, като не са оспорили фактите или са предоставили друга информация или допълнителни пояснения“.

352 По този начин за всички участници в четирите нарушения, с изключение на освободените от глоби предприятия (съображения 762, 817 и 839 от обжалваното решение) и с изключение на Копе за картела в Нидерландия (съображение 851 от обжалваното решение), Комисията намалява глобите с 1% поради сътрудничеството им извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото не са оспорили фактите, констатирани в изложението на възраженията (съображения 768, 774, 777, 794, 801, 806, 813, 824, 829, 835, 845, 854, 855 и 856 от обжалваното решение).

353 Жалбоподателите считат, първо, че могат да искат намаление на размера на глобата с поне 10%, вместо с 1%, предоставено на основание на сътрудничеството им независимо от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., което било в съответствие с практиката по вземане на решения на Комисията в други случаи. Второ, въпреки отправеното искане в този смисъл, Комисията не взела предвид факта, че жалбоподателите са сътрудничали с нея в степен, която значително надхвърля простото неоспорване на фактите, което им давало право на намаление на размера на глобата поне с 10% на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. или на намаление на основание на точка 3, шесто тире от Насоките от 1998 г.

354 В началото следва да се напомни, че намаляването на размера на глобата поради съдействие в хода на административното производство е оправдано единствено ако поведението на разглежданото предприятие е позволило на Комисията

с по-малко трудности да установи съществуването на нарушение и при необходимост да го прекрати (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, T-327/94, Recueil, стр. II-1373, точка 156, Решение на Общия съд по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 222 по-горе, точка 270 и Решение на Общия съд по дело Groupe Danone/Комисия, точка 57 по-горе, точка 449).

³⁵⁵ Освен това от съдебната практика следва, че предприятие, което изрично декларира, че не оспорва фактите, въз основа на които Комисията основава твърденията си за нарушения, може да се счита за сътрудничило с цел улесняване на постигането на целта на Комисията, състояща се в установяване и наказване на нарушенията на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Mo och Domsjö/Комисия, T-352/94, Recueil, стр. II-1989, точка 395 и Решение на Общия съд по дело SCA Holding/Комисия, точка 354 по-горе, точка 157).

³⁵⁶ Безспорно, противно на Известието относно сътрудничеството от 1996 г., Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда никакво намаляване на размера на глобата в полза на предприятия, които не оспорват фактите, на които Комисията основава обвиненията си в изложението на възраженията. Комисията обаче признава в съображение 758 от обжалваното решение, че точка 614 от изложението на възраженията е създала за предприятията оправдано правно очакване, че неоспорването на фактите ще доведе до намаляване на размера на глобата, въпреки Известието относно сътрудничеството от 2002 г. В същото съображение тя е отбелязала, че „[р]азмерът на намалението трябва да отчита, че сътрудничеството, предложено след изложението на възраженията, когато Комисията вече е установила всички елементи на нарушението, в момент, когато предприятието вече е запознато с всички данни от разследването и е имало достъп до преписката, може в най-добрия случай да подпомогне маргинално Комисията в разследването ѝ“. Комисията уточнява също, че „[к]ато цяло признаването на факти при тези обстоятелства може да бъде най-много доказателство, потвърждаващо фактите, които Комисията счита за доказани в достатъчна степен от другите доказателства, приложени към преписката“.

- 357 На първо място, доводът на жалбоподателите, че Комисията се е отклонила от предишната си практика, по силата на която предприятие, което не оспорва истинността на фактите, изложени в изложението на възраженията, би получило намаление с 10% на размера на глобата, която би му била наложена съгласно Известието относно сътрудничеството от 1996 г., следва да се отхвърли.
- 358 Ако раздел Г, буква 2, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 1996 г. гласи, че едно предприятие може да получи „[...] намаляване от 10% до 50% на размера на глобата, която би му била наложена при липса на сътрудничество [...], ако [...] след като е получило изложението на възраженията, [то] е информира[ло] Комисията, че не оспорва истинността на фактите, на които Комисията основава обвиненията си“, Известието относно сътрудничеството от 2002 г. вече не предвижда намаляване на размера на глобата на това основание. Както обаче стана ясно от точки 142 и 143 по-горе, единствено Известието относно сътрудничеството от 2002 г. се прилага към исканията на жалбоподателите, които са изрично подадени на основание на това известие.
- 359 Във всеки случай, както бе напомнено в точка 225 по-горе, предишната практика на вземане на решения на Комисията не може да служи като правна основа за глобите в областта на конкуренцията.
- 360 На второ място, що се отнася до доводите на жалбоподателите, съгласно които в хода на производството Schindler предоставило на Комисията сведения относно нарушения, които се цитирали в централните пасажи на обжалваното решение, достатъчно е да се направи констатацията, че жалбоподателите не твърдят, че това сътрудничество е надхвърлило изискуемото от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., така че твърдението им за нарушение трябва да се отхвърли. Същото се отнася до правното основание, повдигнато в репликата, съгласно което посоченото сътрудничество обосновавало Schindler да се възползва от смекчаващо обстоятелство на основание на Насоките от 1998 г.

361 От това следва, че правното основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003

362 Жалбоподателите изтъкват, че глобите, наложени в член 2 от обжалваното решение за всяко нарушение, нарушават член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, тъй като, за да определи тавана от 10% от оборота на разглежданите предприятия, Комисията се основала по-скоро на оборота на дружествата майки от групите на засегнати дружества, отколкото на оборота на дъщерните дружества, участвали пряко в нарушенията.

363 Жалбоподателите изтъкват, че не е възможно да се вменят на дружествата майки нарушенията, извършени от дъщерните им дружества, и че следователно таванът от 10% от оборота, посочен в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, трябва да бъде изчислен въз основа на оборота на посочените дъщерни дружества.

364 Като се има предвид обаче фактът, че жалбоподателите не твърдят, че наложените в обжалваното решение глоби надвишават тавана от 10% от оборота, реализиран от Schindler Holding през предходната стопанска година, се налага констатацията, че това твърдение за нарушение се бърка с твърденията за нарушения, разгледани в точки 63—91 по-горе относно отговорността на Schindler Holding за поведението на дъщерните му дружества. От изложените там съображения обаче следва, че Комисията правилно е приела, че Schindler Holding е отговорно за поведението на дъщерните му дружества, с които то образува една стопанска единица. Следователно това правно основание трябва да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите

365 Жалбоподателите изтъкват, че окончателният размер на глобите, които са им наложени, е непропорционален, доколкото за постигането на преследваната цел, а именно наказването на противоправното поведение и превенция от повтарно извършване на нарушението, той не е бил нито необходим, нито уместен. В случая ставало въпрос за четири отделни нарушения, извършени от четири различни дружества, така че наложените глоби не трябвало да надвишават 10 % от оборота на всяко дружество. Жалбоподателите смятат също, че ако доведът на Комисията, че глобата не е непропорционална, тъй като не надвишава тава-на от 10 % от оборота на съответното предприятие, бъде приет, приложението на принципа на пропорционалност ще бъде на практика изключено. В случая на Schindler Белгия и Schindler Люксембург са наложени глоби, съответстващи на [поверително] % от средния консолидиран оборот на Schindler Белгия и Schindler Люксембург [поверително]. Що се отнася до Schindler Нидерландия, глобата съответствала на [поверително].

366 В това отношение следва да се напомни, че принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (Решение на Съда от 5 май 1988 г. по дело Обединено кралство/Комисия, С-180/96, Recueil, стр. I-2265, точка 96 и Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, Т-30/05, непубликувано в Сборника, точка 223).

367 От това следва, че глобите не трябва да са несъразмерни по отношение на преследваните цели, тоест по отношение на спазването на правилата на конкуренцията, и че размерът на наложената глоба на предприятие за нарушение в областта на конкуренцията трябва да бъде съразмерен на нарушението, преценено в неговата цялост, като се държи сметка по-специално за тежестта на

нарушението (Решение от 12 септември 2007 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 366 по-горе, точка 224). Освен това при определянето на размера на глобата Комисията може да вземе предвид необходимостта да осигури сериозен възпиращ ефект на тази глоба (вж. в този смисъл Решение по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 54 по-горе, точка 108 и Решение по дело Euroa Carton/Комисия, точка 125 по-горе, точка 89).

368 Следва да се отбележи, първо, че в случая картелите са съставлявали преди всичко тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжка и модернизация). Поради самото си естество тези нарушения са сред най-тежките нарушения на член 81 ЕО (съображение 658 от обжалваното решение).

369 Второ, при изчисляване на размера на глобите Комисията може да вземе предвид в частност големината и икономическата мощ на икономическото обединение, действащо в качеството на предприятие по смисъла на член 81 ЕО. Противно обаче на поддържаното от жалбоподателите, релеванното предприятие, което трябва да се вземе предвид в настоящия случай, не съответства на всяко дъщерно дружество, участвало в нарушенията, установени в член 1, параграфи 1, 3 и 4 от обжалваното решение. Напротив, от направения по-горе анализ става ясно, че предприятията, извършили нарушенията, за които се упреква Schindler, са били извършени от Schindler Holding и дъщерните му дружества. При тези условия доводите на жалбоподателите, които се ограничават до установяване на непропорционалност между размера на наложените от Комисията глоби и оборота, реализиран от посочените дъщерни дружества, с изключение на тяхното дружество майка, трябва да се отхвърлят.

370 Трето, що се отнася до пропорционалността на глобите по отношение на големината и икономическата мощ на съответните икономически единици, следва

да се напомни, че видно от изложеното по-горе, те не надвишават тавана от 10%, посочен в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който има за цел да избегне несъответствието между размера на глобите и икономическото значение на предприятието (вж. в този смисъл Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 54 по-горе, точка 119 и Решение от 12 септември 2007 г. по дело *Rytm* и *Rytm Consumer*/Комисия, точка 366 по-горе, точка 229). Освен това от преписката е видно, че общият размер на глобите, наложени на Schindler с обжалваното решение, представлява приблизително 2% от консолидирания оборот на Schindler Holding през стопанската година, предхождаща приемането на обжалваното решение, което не може да се приеме за непропорционално спрямо големината на това предприятие.

371 Предвид предходните съображения правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляване на окончателния размер на глобите, трябва да се отхвърли.

372 От това следва, че жалбата трябва да се отхвърли в нейната цялост.

По съдебните разноски

373 Съгласно член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Освен това в съответствие с член 87, параграф 4, първа алинея от Процедурния правилник институциите, които са встъпили в делото, понасят направените от тях съдебни разноски. Накрая, по смисъла на член 87, параграф 6 от Процедурния правилник, когато липсва основание за постановяване на съдебно решение по същество, Общият съд определя съдебните разноски по свое усмотрение.

374 Налага се констатацията, че настоящата жалба, доколкото е подадена от Schindler Management, е останала без предмет, вследствие на поправката, която Комисията е направила в обжалваното решение. Като се има предвид, че всички правни основания са повдигнати от всички жалбоподатели без разграничение, както и че Schindler Holding, Schindler Белгия, Schindler Германия, Schindler Люксембург и Schindler Нидерландия са загубили делото, те следва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски на Комисията. Съветът понася направените от него съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав)

реши:

- 1) Липсва основание за постановяване на съдебно решение по същество по жалбата, доколкото тя е подадена от Schindler Management AG.
- 2) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.
- 3) Осъжда Schindler Holding Ltd, Schindler SA, Schindler Deutschland Holding GmbH, Schindler Sàrl и Schindler Liften BV да заплатят съдебните разноски.
- 4) Schindler Management понася направените от него съдебни разноски.

5) Съветът на Европейския съюз понася направените от него съдебни разноски.

Martins Ribeiro

Wahl

Dittrich

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 юли 2011 година.

Подписи

Съдържание

Административното производство	II - 4846
1. Разследването на Комисията	II - 4846
Белгия	II - 4846
Германия	II - 4847
Люксембург	II - 4848
Нидерландия	II - 4849
2. Изложение на възраженията	II - 4850
3. Обжалваното решение	II - 4850
Производство и искания на страните	II - 4861
По искането за установяване на липса на основание за постановяване на решение по същество по отношение на Schindler Management	II - 4863
По съществуващото на спора	II - 4864
1. Предварителни бележки	II - 4864
2. По искането за отмяна на обжалваното решение в неговата цялост	II - 4866
По правното основание, изведено от нарушението на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ	II - 4866
По правното основание, изведено от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото то е адресирано до Schindler Holding, поради липса на валидно уведомление	II - 4871
По правното основание, изведено от незаконосъобразността на обжалваното решение, доколкото с него се ангажира солидарната отговорност на Schindler Holding	II - 4871
II - 4974	

3. По искането за отмяна на член 2 от обжалваното решение	II - 4881
По възражението за незаконосъобразност относно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, изведено от нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията	II - 4881
По възражението за незаконосъобразност на Насоките от 1998 г., изведено от нарушение на принципа на забрана на обратното действие	II - 4889
По възражението за незаконосъобразност на Насоките от 1998 г., изведено от липсата на компетентност на Комисията, а при условията на евентуалност, от липсата на прозрачност и предвидимост	II - 4894
По възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изведено от нарушение на принципа на забрана на обратното действие и на принципа на защита на оправданите правни очаквания ..	II - 4896
По възражението за незаконосъобразност на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изведено от нарушение на общите принципи на правото nemo tenetur, in dubio pro geo и на пропорционалността, както и от злоупотреба с правото на преценка	II - 4898
По първото твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа nemo tenetur	II - 4899
По второто твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа in dubio pro geo	II - 4902
По третото твърдение за нарушение, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност	II - 4904
По четвъртото твърдение за нарушение, изведено от злоупотреба с правото на преценка	II - 4906
По правното основание, изведено от характера на конфискация на обжалваното решение, което е в нарушение на международното право	II - 4908
По допустимостта	II - 4908
По същество	II - 4910
По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на задължението за мотивиране при определяне на началния размер на глобите ..	II - 4913
Предварителни бележки	II - 4913

Обжалваното решение	II - 4915
По квалификацията на нарушенията като „много сериозни“	II - 4918
По твърдяната незаконосъобразност на началния размер на глобите	II - 4927
— По твърдяната липса на мотиви	II - 4929
— По общите начални размери на глобите	II - 4930
— По специфичните начални размери на глобите	II - 4933
По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на съответствие между нарушението и наказанието, на принципа на пропорционалност и на задължението за мотивиране при отчитане на смекчаващите обстоятелства	II - 4938
По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на принципа на равното третиране и на задължението за мотивиране при намаляване на размера на глобите	II - 4943
По Известието относно сътрудничеството от 2002 г.	II - 4943
Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдилищата на Съюза	II - 4946
По сътрудничеството на Schindler за установяването на нарушението в Белгия	II - 4948
По сътрудничеството на Schindler за установяване на нарушението в Германия	II - 4954
По сътрудничеството на Schindler за установяване на нарушението в Люксембург	II - 4960
По правното основание, изведено от нарушението на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и на Насоките от 1998 г. поради недостатъчното намаление на размера на глобата за неоспорване на фактите	II - 4964
По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003	II - 4968
По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите	II - 4969
По съдебните разноски	II - 4971
II - 4976	